

sosyalist işçi

SAYI: 223

4 Eylül 2004

1.000.000 TL.

Milyonlar Bush'un savaşına karşı ayakta

12 Eylül generalleri demokrasinin ve insanlığın katilleridir

**ASMAYIP
HAPİSTE
BESLEYELİM!**

**İsyandan
ikona CHE**

Niçin insanlar genellikle hayatının ve politik yaşamını çok az bildikleri birinin resmiyle yürüyor ve onu bir ikona dönüştürüyor?

SAYFA: 15

GDO'ya Hayır!
Antikapitalist bir kampanya

**Soframızdaki düşman:
Domates Frankeştayn**

SAYFA: 3

Çin:

**Uyuyan dev
küresel
bir tehdit mi?**

Sosyalistler, iki emperyalist ülkenin rekabetinde, asla taraf olmazlar. Çünkü, bizim için asıl olan, çeşitli sermaye blokları arasındaki rekabette taraf olmak değil, işçi sınıfının küresel çıkarlarını korumaktır.

SAYFA: 10

6-7 Eylül

**Türkiye'nin
Kristal Gecesi**

SAYFA: 5

**Güney
Amerika'da
ayaklanma**

Güney Amerika'da son üç yılda Bolivya, Arjantin ve Ekvator'da ayaklanmalar sonucu hükümetler düştü. Peru'da **Fujimori** diktatörlüğünün yerine geçen **Toledo** hükümeti ayaklanmalarla sarsıldı.

SAYFA: 12

GDO'ya Hayır!: Antikapitalist bir kampanya

Soframızdaki düşman: Domates Frankeştayn

Deli Dana hastalığını hepimiz bir şekilde duymuş, ya da haberlerde izlemiştir. Hastalık sığırdan sığıra, insandan insana, sığırdan insana ve hayvanlar arasında yakın temasla bulaşmıyor, sığır yemlerine hastalıklı hayvanın özellikle beyin ve omurilik gibi sakatat ve tüketilmeyen kısımlarının konulmasıyla, ağız yoluyla bulaşıyor. Yani bu hastalık hayvan yemlerine sakatat gibi etin tüketilmeyen kısımlarının yem olarak kullanılması sonucu ortaya çıktı. İngiltere, İrlanda, İsviçre, Hollanda, Portekiz, Fransa'da görülen bu hastalığın ortaya çıktığından beri 99 kişi öldü. Yapılan araştırmalarda yakın zamanda bu hastalığın dalga dalgada ortaya çıkabileceğini ve 250 bine yakın hastanın hayatına malolabileceğini belirtiyor.

Hiç farkında mıyız? Son günlerde ne kadar çok kanser hastalığına tanık oluyoruz. Yapılan araştırmalarda her on ailede birinde kanser hikayesine rastlandığı belirtiliyor. Milyonlarca insanın hayatı küresel kapitalizmin tehdidi altında. Baz istasyonları, nükleer santraller, mar-ketlerden besin zincirimize dahil olan gıdalar....

Bu tehditlerden biri de Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar. Uzun zamandır sofralarımızda sağlığını geleceğimizi tehdit ediyor. Soya fasulyesi, buğday, arpa, çavdar ve pamuk gibi ürünler fazla verim elde etmek ve kullanılabilir tarım alanlarını arttırmak amacıyla haşerelere, suya ya da tuza dayanıklı olacak şekilde genetik olarak değiştiriliyor. Sonuç olarak da akrep geni yerleştirilmiş pamuk, kolera geni yerleştirilmiş yonca, balık geni yerleştirilmiş çilek gibi frankeştayn ürünler ortaya çıkıyor. Bu ürünlerin sağlığımıza, antibiyotiklere dayanıklılık, transfer edilen gen-

lerin insan veya hayvan bünyesindeki bakterilerle birleşme ihtimali, olası toksit etkiler ve olası alerjik etkiler gibi etkileri söz konusu. Tarımsal ürünlerle sınırlı kalmayan transgenik ürünler yalnızca insan sağlığını tehdit etmiyor. Biyoteknoloji uzmanlarının söylediğine göre bu tür ürünler ekosistem için de büyük bir risk oluşturuyor. Transgenik üretim yapılan bir tarladan, organik tarım yapılan bir tarlaya arılar, rüzgar gibi etkenlerle polenlerin taşınması sonucunda bu tohumlar hızla yaygınlaşıyor. Kendi dışında türlerin üremesine izin vermeyen bu ürünler

doğadaki biyo-çeşitliğin yok olmasına neden oluyor.

ABD ekosistem için de birincil tehdit

İnsan sağlığını ve doğayı tehdit eden bu tohumların %90'ı yalnızca üç ülke tarafından üretilmekte. Bunların başında suç dosyası bir hayli kabarık olan ABD geliyor. Onu Arjantin, Kanada ve Brezilya izliyor. Bu tohumlar Monsanto, Syngenta, Cargill gibi çok uluslu şirketler tarafından üretiliyor. Ve Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, IMF gibi kurumlar aracılığıyla bu ürünler sofralarımıza

kadar getiriliyorlar.

Uluslararası çapta pek çok köylü hareketinin mücadele gündemine oturmuş GDO'lu ürünleri üreten şirketler bu tohumlar üzerinde patent hakkı iddia ediyorlar ve bu ürünleri kullanan çiftçilerden tohum için patent bedeli talep ediyorlar. ABD'de Brezilya'da ve Meksika'da birçok çiftçi bu şirketlerle kapışıyor. Konuyla ilgili birçok çiftçi bu şirketlerle mahkemelik olmuş durumda. Mücadele sadece açılan davalarla sınırlı değil. Kanada'da konuyla ilgili etkili bir kampanya yapıldı. Transgenik ürünler hakkında kamuoyu oluşturuldu. Özellikle

Avrupa'da sürdürülen etkili mücadele sonucunda geçtiğimiz mayıs ayına kadar GDO'lu ürünlerin girişi yasaklandı. Geçtiğimiz mayıs ayında Avrupa Birliği, ABD'nin baskıları karşısında ürünlerin üzerinde yazılı etiketlerde GDO yüzdelerinin belirtilmesi koşuluyla bu ürünlerin girişine izin verdi. Önümüzdeki günlerde GDO'lu üretime ve ürünlere karşı yeni bir mücadele dalgasının gelişmesi bekleniyor.

Türkiye'de durum

Türkiye'deki kanunlara göre GDO'lu tohum ithalatı yasak. Ancak gümrüklerde hiç bir denetim mekanizmasına tabi olunmadan bu tohumların girişi yapılmakta. Dünya Bankası'yla yapılan kredi anlaşması sonucunda Cargill ve Novartis gibi çokuluslu şirketler, genetik müdahaleli tohumlarla çiftçileri kendilerine bağımlı hale getiriyorlar.

Uluslararası çapta düzenlenen GDO'lu ürünler karşıtı kampanyanın bir ayığı da burada inşa ediliyor. Kampanya, şubat ayında "Yaşam Patentlenemez" başlıklı bir metnin kamuoyuna açıklanmasıyla başladı. Ulusal çapta düzenlenen çeşitli toplantılar ve imza kampanyalarıyla süren etkinlikler sonucunda Kasım'ın birinci haftasında kitlesel olarak Ankara'ya Tarım Bakanlığı'na yürünme kararı alındı. İmzaların bir kopyası Tarım Bakanlığı'na, bir kopyası da Dünya Ticaret Örgütü'ne teslim edilecek.

Çağla OFLAS

● Kaynaklar: Yaşam Bizimidir dergisi, Temmuz 2004
www.gdoyahayir.org
www.netbul.com
www.bugday.org/gdo
Yaşam patentlenemez basın bildirgesi

Kampanyaya katılanlar

Kadıköy Bilim Kültür ve Sanat Dostları, **Gümüşçevre**, Buğday Derneği ve Dergisi, **Greenpeace**, Ekoloji Kolektifi, **Değirmen Çiftliği**, Klan Çiftliği, **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ekolojik Yaşam Kulübü**, Jade Çiftliği, **Çevre İçin Hekimler Derneği**, Yeşiller, **Basmakçı Gül Kooperatifi**, EKODER, **FETA**, BAÇEP Batı Akdeniz Çevre Platformu, **DAÇE Doğu Akdeniz Çevre Platformu**, DOKÇEP Doğu Karadeniz Çevre Platformu, **Veteriner Faskülteleri Mezunları Dayanışma Derneği**, Toplumsal Ekoloji Grubu, **Biyoloğlar Derneği**, Türkiye Çiftçileri Sendikalaşma İnsiyatifi, **Çevre Mühendisleri Odası**, **TÜRÇEK**, **Tüketici Hakları Derneği**, **TÜKODER**, **Veteriner Hekimleri Odası**, Mali Müşavirler Odası, **Ziraat Mühendisleri Odası**, Tunceliler Derneği, **Heinrich Böll Vakfı** ve bireysel katılımcılar.

Yargıtay MİT çekişmesinde devlet sırrı

Çakıcı'nın ülke dışına çıkarılması operasyonu nedeniyle patlak veren Yargıtay-MİT tartışmasının üstü sessizlikle örtülmeye çalışılıyor. Ortaya bir anda çıkan kirli ilişkiler Susurluk kazası sonrasında olduğu gibi "derin devletin" varlığını gözler önüne serdi. Bu pisliği temizlemeye gücü olmayanlar, Yargıtay-MİT çekişmesini devletin kurumlarını

yıprattığı gerekçesi ile üstünü kapatmaya çalışıyorlar. Adalet Bakanı yaptığı açıklamada "biz bu olaya taraf değiliz, bu olaya karışmayacağız" dedi. Her kurumun kendi pisliğini kendisinin temizleyeceğini var saymakta. Oysa ortada cevaplanması gereken bizzat hükümetin de sorumlu olduğu sorular bulunmaktadır. Bu soruları

geçistirmemek, sorumluların bulunmasını ve hesap vermesini istemek ancak pisliğe bulaşmayanların mücadelesi ile mümkün olacaktır. ■ MİT Başkanı **Şenkal Atasagın** Yargıtayla 50 defa görüşüldüğünü söyledi. Bu görüşmeler hangi amaçla ve kimlerle yapılmıştır? ■ MİT Dış Operasyonlar Daire Başkan Yardımcısı **Kaşif Kozinoğlu**'nun,

Yargıtay Başkanı **Eraslan Özkaya** ile yaptığı görüşmede açıkladığı devlet sırrı nedir? **Mehmet Ağar**'ın bir zamanlar söylediği gibi devletin çıkarları için gene operasyonlar mı yapılmıştır? ■ Afganistan'daki iç savaşta her türlü kirli işe bulaşan **General Raşid Dostum** ile birlikte iş yapan Kozinoğlu, Yargıtay Başkanı ile görüştüğü dönemde

Genel Kurmay 2. Başkanı **İlker Başbuğ** ile sözü edilen devlet sırrı hakkında mı görüşmüştür? Her türlü karanlık işin sürülen devlet sırrı açığa çıkmadığı sürece eli kanlı katiller aramızda ellerini kollarını sallayarak dolaşmaya devam edecektir. Bu soruların cevabının sessizlikle geçiştirilmesine karşı sorumlulardan hesap soralım.

Zina suç mu?

Zinayı yani, evli bir kadınla evli bir erkeğin cinsel ilişkide buldukları için suçlama yeniden Türk Ceza Kanunu'na sokulmaya çalışılıyor.

Yeni yasa önerisi AKP'den geliyor ancak CHP'de bu yasa önerisine karşı tutumsuz. Bir ölçüde destekliyor, bir ölçüde susuyor yani destekliyor.

AKP'nin ve CHP'nin iddiası toplumun ahlak anlayışının, değerlerinin bu yönde olması. Bu doğru mu? Hayır.

Kaldı ki, "zina" kavramı ve evli insanların cinsel ilişkisinin suç sayılması asıkl olarak kadınlara suçlamaktadır. Zina suçunun Türk Ceza Kanunu'na girmesi asıl olarak kadınlara suçlanması olacaktır.

Zina suçu ile recm arasında verilen cezanın niteliği dışında hiç bir fark yoktur. Bilindiği gibi recm zina halinde yakalanan kadınların toprağa gömülmesi ve sonra erkekler tarafından tailanarak öldürülmesidir. Hayvani bir cezadır.

"Irak Vietnam oluyor"

Genel Kurmay Başkanı Özkök yaptığı bir açıklama ile Irak'ın giderek Vietnam'a benzediğini belirtmiş. Özkök'e göre Türkiye'nin tezkereyi red ederek savaşa katılmaması çok hayırlı olmuş.

Ne var ki aynı Özkök ve başında olduğu Genel Kurmay tezkere oyladığı günlerde böyle söylemiyordu. Tam tersine savaşa katılmak doğrultusunda hazırlıklar yapıyordu. Kısa ve başarılı bir savaş beklentisi Amerikalıların yanı sıra Türk Genel Kurmay'ında da vardı. Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de savaş karşıtları savaşın kısa olacağına, yoğun bir direniş yaşanacağını daha savaş başlamadan anlatıyorlardı. Nitekim haklı çıkan savaş karşıtı hareket oldu.

sosyalist işçi gelecek sayı

Lenin

Devrimciler neden bütün baskılara karşı çıkar

BAŞYAZI

Yenilginin sonuçları

Bugün ABD Irak'ta yenilgiye uğradı demek için erken ama yenilgiye uğruyor demek için tam zamanı.

Irak'ta ölen Amerikan askerlerinin sayısı bine ulaşmak üzere. Bin önemli bir eşik.

Yenilginin kriteri ölen ABD askerleri değil. Irak direnişinin gücü ve etkinliği. Irak direnişi emperyalizmin askeri kararlılığını kırıyor. Bu nedenle Irak direnişinin zaferi bütün antiemperyalist güçler için muazzam bir zafer.

Öte yandan ABD dünya halkları gözünde de savaşı kaybediyor. Abu Ghraip cezaevindeki sistematik işkence insanlara Irak'ta neler olduğu konusunda iyi bir fikir veriyor. Aynı şekilde Irak halkının kararlı direnişi de insanları Amerika'nın Irak'ta ki durumu konusunda uyarıyor.

Savaş karşıtı hareket ise bütün dünyadaki direniş gücü ile Irak direnişinin yanında yer alıyor ve sürekli mücadelesi ile emperyalizmin yenilgisini hızlandırıyor.

Irak direnişinin zaferi, ABD'nin yenilgiyi kabul ederek Irak'tan çekilmek zorunda kalması açık ki dünya halklarının kendi ülkelerinde, kendi egemen sınıflarına karşı mücadelelerinde kazanımlar elde etmelerine yol açacak. Yenilmiş bir ABD, yenilmiş bir IMF ve Dünya Bankası demektir.

Güney Amerika'dan, Afrika'ya, Uzak Asya'dan Avrupa'ya kadar emekçiler Irak'ta yenilmiş bir ABD'nin ardından kendilerine daha çok güvenecekler.

Kimileri ise Irak direnişine karşı çok eleştirel. Olan biten herşey onlar için eleştiri konusu. Böyleleri Türkiye'de çok ve üstelik solda yer alıyorlar.

Onlar için Irak direnişinin en önemli özelliği İslamcılarının gücü. Bu nedenle Irak direnişine ısınamıyorlar. Irak'tan haber verirken Almanya'da oynanan bir futbol maçı haberi gibi veriyorlar. Tarafsız! Örneğin El Mehdi ordusundan yana tutum alamıyorlar. Nefes direnişçilerini destekleyemiyorlar. Bu nedenle savaş karşıtı hareket ile Irak direnişini birleştiremiyorlar.

Devrimci sosyalistler savaş karşıtı hareket ile sosyal haklar mücadelesini, her ikisini Irak direnişi ile birleştirmek zorunda. Bu görevi iyi yaptığımız ölçüde emperyalizme ağır bir darbe indireceğiz. Bir ayağı zaten çukurda, şimdi ikisini de çukura itebiliriz.

Barış için birşey yapalım

Doğan TARKAN

Kürt hareketinin başlatmış olduğu barış süreci kararlı bir süreçtir. Uğrunda çok acı çekildi, çok adım atıldı. Belki henüz çok küçük kazanımlar elde edildi ama artık bu sürece girildi. geri dönüşü yok.

Savaşı izleyen barış süreçleri giderek kalıcı olur. Yeniden savaşa başlamak zordur. Maddi zemin giderek kalkar. Taraflar yeniden savaşa başlamakta zorlanır. Hele barış süreci uzadıysa, mesafe katettiyseniz bu daha da geçerli bir durumdur.

Kürt hareketinin barış süreci soldan gelen yoğun eleştirilere, kimi zaman hakaretlere rağmen yol aldı. Mevzi kazandı. Şimdi bu sürecin bozulması, yeniden savaşa dönülmesi olasılığı ortaya çıktı. Kimileri durumu böyle görüyor.

Barış sürecinin bazulmasını kimileri sevinçle karşılıyor. Onlar savaşı kışkırtıyor. Sorumlulukları pek yok. Onlara sözümüz pek yok.

Bir kesim ise endişeli. Savaşın gelişeceğinden ürküyorlar. Çeşitli gelişmeleri böyle yorumluyorlar.

sanıyorlar ki savaş yayılacak ve yeniden en yoğun haline ulaşacak.

Kürt hareketi bugün zor bir dönemde. Liderliği arasında bölünme var. En azından bir çatlak yaşandı. Hareket bu sorunları aşmak zorunda. Görüldüğü kadarıyla bir dizi adım atılıyor. Bu çatlak hareketi çok da yıpratmış değil.

Ancak yeniden savaşa başlamak Kürt hareketinin de işine gelmez. Bunu daima akılda tutmak gerekli.

Kürt hareketine karşı en yanlış tutum uzaktan akıl verme tutumudur. Sosyalistler ezilen halkların hareketlerine karşı eleştirel ama koşulsuz destek vermelidir.

Bunun anlamı şudur: Eleştirel, yani yanlışlarını anlatan, ama koşulsuz yani şöyle yaparsanız, desteklemeyiz, ancak bunu yaparsanız destekleriz tutumunun reddi.

Koşul ezilen halkın hareketi için kabul edilemez bir tutumdur. Ezen ulusun sosyalistlerinin koşul öne sürmeye hakları yoktur. Koşul öne sürmek yerine kendi uluslarının egemen sınıflarının şovenizmine karşı mücadele etmelidirler.

Bu perspektiften sapınca ezen

ulusun sosyalistleri kolayca şoven, sosyal şoven bir pozisyona düşerler.

Bugün de Kürt hareketine koşul öne sürmeye gerek yok. Akıl veremeye de gerek yok.

Bugünün temel görevi AKP hükümetine çözüm doğrultusunda davranması için çağrı yapmaktır. Emin olmak gerekir ki hükümetin atacağı her adıma Kürt hareketi çok daha olumlu yanıt verecektir. Yeterki barış için hükümet de adım atsın.

Türkiye bu savaştan çok çekti. Ama asıl Kürtler acı çekti ve çekiyor. Ölenlerin büyük çoğunluğu Kürttür. Köylerinden sürülenler Kürttür. Göçe zorlananlar Kürttür. Büyük şehirlerin varoşlarına en kötü koşullarda yığılanlar Kürttür. Hapishanelere doldurulanlar, işkence görenler Kürttür. Diyarbakır hapishanesinde en ağır zulmü görenler Kürttür. Ve bütün bunlardan sonra dik başla ellerini barış için uzatanlar gene Kürttür.

Onlara güvenmek gerekir. Akıl vermeyi kesip yollarının açılmasına yardımcı olalım.

Barış için hepimiz birşey yapalım.

Yeni bir sese gerek var

F. ALOĞLU

Hızla ama çok hızla yeni bir politik sese gerek var. Sosyalist solun var olan siyasi örgütlenmeleri emekçi yığınların politik sesi olmaktan uzak, sekter, içe kapalı yapılar.

Solda reformist bir parti de kalmadı. CHP, Baykal'ın elinde bir yandan un

ufak olup dağılıyor, diğer yandan ise sol bir yapı olmaktan hızla uzaklaşıyor.

En önemli politik gelişmeler karşısında CHP'nin sesi çıkmıyor. Sosyalist sol ise yetersiz. Sesini çıkaramıyor.

Solun en büyük açılım yapabildiği alan savaş karşıtlığı oldu. Savaşa karşı tüm savaş karşıtlarını kazanmaya dönük bir çizgini başarılı olabileceği görüldü.

Ancak emekçi yığınların sayısız sorunu için savaş karşıtı hareketin izinden yürüyen bir dizi çalışma acile gereklidir.

Giderek bütün bu hareketleri birleştirmek ve politik bir sese çevirmek gerekiyor.

Bugün politik bir sesin eksikliği son derece yakıcı ama giderek daha da yakıcı olacak.

DEVİRİMCİ SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

Uluslararası Sosyalist Hareket'le, dünya küreselleşme karpýtlarıyla, anti-kapitalistlerle, savaş karpýtlarıyla ilipki kurmak istiyorsanız

<http://www.sosyalistisci.org>

Hert rl bilgi i in: 0536 - 335 10 19

• stanbul-Beyo lu: 0536 - 259 73 64 • Kad k y: 0536 - 637 81 99 • Ankara: 0535 - 514 11 73 • zmir: 0537 - 624 49 08

• Manisa-Akhisar: 0544 - 515 62 59 • Antalya: 0537 - 391 06 32 • Bal kesir: 0555 - 398 86 45 • Bursa: 0535 - 422 39

KESK: Yeni bir mücadele dalgasına hazırlanmak

KESK'in bölünmüşlüğü aşılmalıdır

Kamu reformları

Önümüzdeki dönem kamu sektöründe çalışanlar için gerçekten zor bir dönem olacak. Önce bu ay Eğitim Sen'in kapatma davası önümüze çıkacak. Kamu Yönetimi Temel Kanunu, Personel Rejimi Reformu Yasası gibi "reform" yasaları bugüne kadar ufak ufak uygulamaya konulan neoliberal uygulamaları toptan bir saldırı haline getirecek. Hemen hemen tüm kamu kurumları para ilişkilerinin tümüyle egemen olduğu, uluslararası ve yerel sermaye gruplarının politikalarını belirlediği, kamu yararının en son gözetilen şey olduğu, çalışanların ise tamamen piyasanın koşullarına terk edildiği alanlar haline gelecek. Tabii bunlar IMF ve yandaşların amaçladıkları. Bu gidişi değiştirmek de mümkün. Bunu sağlayacak başlıca güçlerden birisi ise kamu sektöründe on yıldan uzun bir süredir örgütlü mücadele sürdüren KESK.

KESK'in dağınıklığı

KESK ise özellikle 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu çıktığından beri bir güçsüzlüğe sürecinde. Yasa çıktığından beri KESK'in mücadelesinde kararsızlıklar yaşandı. Her yıl birkaç ay boyunca devam eden yetki kazanmak için rakip sendikalardan üye istifa ettirme ve yeni üye kazanma yarışı ile yıl sonuna doğru Hükümetle başlayan "toplular görüşmelere" yasal olarak "daha az yetkili" bir şekilde katılması KESK'in alışıktığı bir mücadele tarzı olduğu için zafiyetler ön plana çıktı. Bu duruma bir de KESK'in politik dağınıklığı ve politik gruplar arasın-

daki mücadele eklenince KESK gerçekten de tarihinin en kötü dönemini yaşamaya başladı. Bazı politik gruplar varolan durumdan KESK MYK'sını, KESK Genel Başkanını, KESK'te hakim olan politik grupları sorumlu tutuyor. Bazıları Kürt sorunu gibi KESK için eskiden beri hassas bir dengenin tutturulduğu konularda KESK yönetimini topa tutarak buradan politik kazanç sağlamaya çalışıyor. Doğru, varolan durum kötü ise birilerinin mutlaka hatası vardır. Ama süreci sadece öznel hatalar belirlemiyor.

KESK'in politik grupları

KESK içerisindeki hiçbir politik grup egemen sınıfın kamu alanındaki saldırılarını ve buna karşı ne yapılması gerektiğini enine boyuna tartışarak KESK'in son birkaç yıldaki yasayla mücadele sürecini açacak politik taktikler geliştirebilmiş değildir. Kendi dışındaki diğer grupları eleştiren gruplardan hiçbiri yasa karşısında nasıl bir mücadele verilmesi gerektiğini anlatmamıştır. Politik grupların

KESK içinde yaptığı, karşısındaki grupları yıpratmaya çalışarak kendi grubunun daha etkin olmasını sağlamaya çalışmaktadır. Ama bu etkinlik KESK'in sorunlarını çözmeyi, KESK'i milyonlarca kamu çalışanının gerçek sesi haline getirmeyi değil, dar politik çıkarları amaçlamaktadır. Örneğin savaş karşıtı mücadelede kendi örgütünün politikaları doğrultusunda KESK veya sendikaları adına müdahale etmek için yönetimlerde söz sahibi olma yarışı ön plandadır. Şubeler can çekişirken, işyerleriyle ilişkiler kötü durumda, sektörel politikalarda ciddi eksiklikler varken, KESK içindeki politik gruplar bir diğerinin açığını arayıp, kendisini yönetime ve KESK dışındaki politik dünyaya daha iyi müdahale olanaklarına taşıyacak taktik savaşlar vermektedir. Son dönemdeki KESK içerisindeki tüm politik tartışmalar bu zemin üzerindedir.

KESK'teki politik grupların bugünkü pozisyonları değişmediği sürece KESK'in toparlanması zor olacaktır. Çünkü KESK'in

gerçekten çok daha mücadelecisi, çok daha meşru olduğu dönemde yine aynı politik grupların üyeleri yine birbirleriyle anlamsız bir rekabet içinde olsalar da sendikal örgütlenmenin önünü açıcı tartışmalar kısmen birlikte yapılabiliyor, günlük sendikal mücadele daha çok ruhbirliği içinde sürdürülebiliyordu. Bugün ise günlük mücadelenin gerekleri konusunda sessiz, kolektif ruhtan uzak dar politik çıkarlar daha önce çıkmıştır. Bunu aşmak için KESK'in bugüne kadar büyük çabayla geldiği durumu geri döndürmek için kazanım ve mevzi olarak görerek bundan siyasi çıkar sağlamaya çalışmaktan vazgeçip KESK'i bu hale getiren mücadelecisi çizgiye dönmek gerekir.

KESK'in bir sendikal hareket olarak aşması gereken ciddi sorunlar vardır. Samimi olarak bu sorunları çözmeye çalışan tüm gruplar KESK'i ileri götürmek için bir olanaktır. Bunun dışındakiler ise KESK'e ve sola zarar vermekten başka bir işe yaramayacaktır.

Sedat METİN

KESK Zana ile neden görüşmesin?

KESK Genel Başkanı Sami Evren geçtiğimiz günlerde Leyla Zana ve arkadaşlarıyla birlikte yemekli bir görüşme yaptı. Varlık amacı sendikal mücadeleyi zayıflatmak olan faşist sendika Türkiye Kamu Sen internet sitesinde ve yayınlarında bu görüşmeyi ilk sayfaya taşıyarak "çalışanların paralarıyla bölücülere yemek verildiği" temasını işleyerek her zaman olduğu gibi geri bilince hitap edip KESK'i yıpratmaya çalışıyor.

Bu bir yana, adeta bu müdahaleden etkilenmişçesine KESK içerisinde sosyal demokrat gruplardan bazıları da bu görüşmeye tepki gösteriyor. Kamuoyuna açıklamalar yapıyor, şubelere yazılar yazılıyor.

Unutulmamalıdır ki, KESK'in gücünün önemli bir bölümünü Kürt kamu çalışanları oluşturmaktadır. KESK'in örgütlü olduğu olan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerini de kapsamaktadır ve bu böl-

gelerde Kürtler yaşamaktadır. Hadi ezilenlerden yana olmayı, Kürt halkıyla dayanışmayı vs. bir tarafa bırakın, sadece bu nedenlerle bile KESK Kürt sorununda sessiz kalamaz. KESK'liler de sadece bu nedenle değil, işçi sınıfının ezilen halklarla dayanışması gereğini de düşünerek yıllardır yasal Kürt örgütleriyle iletişim halinde olmuştur. Bunda çekinilecek, korkulacak bir şey yoktur.

Önümüzdeki dönemde

Kürt sorununda yaşanacak gelişmeler sağcı-solcusu, enternasyonalisti-milliyetçisi, tüm KESK'lileri istese de istemese de ilgilendirecektir. Bu nedenle Kürt sorununda barış politikasını savunmak, barış isteyen, barış için mücadele eden tüm kesimlere kayıtsız destek vermek KESK'lilerin görevidir. Bu konuda Türkiye Kamu Sen ile birlikte hareket edenler, barış sürecine ve kendilerine de zarar verecektir.

Erdal AKKARA

Sendika gibi sendika

Mart 2000 tarihli KESK eğitim dizisi broşürünün ilk paragrafında "Kamu çalışanları hak ve çıkarlarını korumak, daha iyi bir ücret, daha iyi çalışma koşulları ve demokrasi taleplerini, sendikaları aracılığıyla daha güçlü gündeme getirebilme amacıyla sendikalaştılar." ifadesi oldukça doğru bir şekilde vurgulanmıştır.

Biz de zaten sendikamızdan başka bir şey beklemiyoruz.

1984'den bu yana her gelen hükümet özelleştirme yasalarını, kamu personeli rejimi yasa tasarısı gibi bir dizi yasayı gündeme getirdi. Ancak gündeme getirilmesiyle birlikte KESK'in önemli muhalefetiyle karşılaştı. Hükümet de daha azgın ve açık bir şekilde kamu çalışanlarının yaşam koşullarını daraltıp, örgütlülüğünü ortadan kaldırmayı hedefliyor. Eğitim-Sen'e kapatma davası, eğitimciler arasındaki kademeleştirme, iş güvenliğini ortadan kaldıracak personel rejiminin gündeme alınması, özelleştirmenin başka bir basamağı olan kamu yönetiminin meclisten geçirilmeye çalışılması... Tabii bir de IMF'ye borçların ödenmesi için verilen iç harcamaların kesilmesi söz konusu... yani kamu harcamalarının kısılması ve ücretlerimizin eritilmesi.

Öyle gösteriyor ki, önümüzdeki dönem bizler açısından sıcak geçecek. Sendikalarımızın bu döneme ilişkin hazırlıklarına baktığımızda hukuksal süreçlerin işletilmesi ve yöneticilerimizin çeşitli gazetelerde rastladığımız yazıları ve basın açıklamalarından fazla bir şey görememekteyiz. Giriş paragrafında KESK'in eğitim broşüründen alıntılanığı gibi, şimdi sendikanın görevi çalışanlarını bu yasalara karşı donatmak, bilgilendirmek ve hakları için mücadeleye çağırma. Tabii ki, sendika yöneticileri de bunları biliyor ve hatta söylüyorlar.

O zaman neyi bekliyoruz? "Nasıl olsa yasalar meclise gelmeden bir gün önce apar topar öncü kadroları alıp, bir Ankara yürüyüşü yaparız" düşüncesi, ya da "Zaten Çankaya'dan dönecektir" rehabeti mi

hakim? Bir başka ihtimal: KESK yönetimi tabanına güvenmemekte midir?

Tüm bu sorulara eminim ki, bir şekilde cevap verilebilir. Ancak kaygımız sendikamızın oldukça ağır davranıyor olmasıdır.

Çalışanlar oldukça ağır yasalarla karşı karşıyayken, meseleyi laik-antilaik komplasma çizgisi

üzerinden yürütmek de "çalışanların hakları" açısından bir anlam ifade etmiyor. İki noktada etmiyor: Hem çalışanların bütününi kapsamak açısından, hem de hükümetin çalışanlar arasında ayırım yapmaması açısından. Yani hükümet, bir taşla iki kuşu birden vuruyor.

Hükümet bu yasaları çıkartırken zaten "laik-antilaik" gibi bir ikilemin içinden davranmıyor.

Bu yasalar çalışanların tümünü, islamcısını, solcusunu, liberalini hepsini vuruyor.

Aslında hükümet IMF ve sermayenin kampında duruyor. O zaman biz de sokağa çıkarken, ya da grev yaparken "laikler ordusu" olarak direnmeyeceğimize göre; bir bütün olarak IMF ve sermayeye karşı mücadele etmeliyiz.

Dolayısıyla yöneticilerimizin kendi politik görüşleriyle bakmaları değil, üyelerinin çıkarları açısından bir mücadele hattı sunmaları sanırım önümüzü açacak yolların birisi olacaktır. Tabii ki sadece bu değil, her bir kamu çalışanının da sorunlara sahip çıkması gerekiyor.

AKP hükümeti yasaları allayıp pullayıp,sevimli bir şekilde önümüze getiriyor. İşyerlerinde bunlar tartışılıyor. Ama nasıl? "Herkes hakettiğini alacak, çok çalışan, az çalışan ortaya çıkacak, sözleşmeli olmak iyidir." diyen, aslında kendisinin de bir ayağının çukurda olduğunu bilmeden öne atılanlar olduğu gibi, bunların yanında birgün hepimizin kapının önüne konulacağını söyleyenler de var. Bu manzaraya baktığımızda hepimizin işi hayli çok. Ama ilk önce sendika yönetimimizin kamu çalışanlarının bütününi gözetken bir mücadele perspektifiyle ileri atılması gerekiyor.

Berna TEZCAN
Eğitim-Sen 2 no.lu Şube

Onbinlerce Rum varlı Vergisi ile başlayan, 6-7 Eylül ile devam eden ve son olarak 1964'de çıkarılan yasayla Türkiye'yi zorla terk ettirildiler

6-7 Eylül 1955

Türkiye'nin kristal gecesi

Alman Nazilerinin Yahudilere saldırısının başlangıcı **Kristal Gecesi**'dir. O gece, Almanya'nın çok çeşitli yerlerinde Nazilerin askeri örgütlenmesi olan SA'lar Yahudilere ait dükkanları bastılar, camlarını, vitrinlerini kırdılar. Kapılarına Yahudi yıldızı çizdiler.

Kristal Gecesi'ni izleyen gelişme milyonlarca Yahudi'nin toplama kamplarına ve oradan da gaz odalarına yollanması oldu.

6-7 Eylül 1955'de İstanbul'da yaşanan gelişmeler de Türkiye'nin Kristal Gecesi olarak kabul edilebilir.

Provakasyon nasıl başladı?

6 Eylül günü akşamüstü İstanbul'un o dönemdeki en önde gelen gazetesi *İstanbul Exspres*'in 2. baskısı ile başladı. *İstanbul Exspres* aynı zamanda MİT üyesi olan DP Milletvekili **Mithat Perin** tarafından çıkarılmaktaydı. Sonraların bir çok ünlü gazetecisi *İstanbul Exspres*'de yetişmişti.

İkinci baskıya neden olan haber Selanik'te Atatürk'ün evinin bomba-lanması idi. Zaten Kıbrıs görüşmeleri nedeniyle gergin olan Türk Yunan ilişkileri bu haberle birlikte iyice gerildi.

Aslında olay bütünüyle bir provakasyondur. Daha sonra Demokrat Parti iktidarının yargılandığı **Yassıada Duruşmaları**'nda açığa çıktığı gibi bir bombalama Türk Dışişleri'nin örgütlediği bir olaydı. İşin başında Dışişleri Bakanı'ndan doğrudan talimat alın Selanik Başkonsolosu **M. Ali Balin** vardı.

Yunan yetkililer ise başkonsoloslukfa çalışan

Oktay Engin ve **Hasan Uçar**'ı arıyorlardı. Daha sonra giyaplarında 2 ve 3 yıla mahkum olan bu iki konsolosluk çalışanı bombalamadan hemen sonra Yunanistan'dan kaçırılmışlardı.

Olaya karışan **Oktay Engin** daha sonra 1992'de Nevşehir Valisi oldu.

Olaylar başlıyor

Haberin duyulması ile birlikte aniden İstanbul'un 52 yerinde birden yangın çıktı. Ardından ise çeşitli yerlerde örgütlü kalabalıklar önceden saptanmış Rum, Ermeni ve Yahudi binalarına saldırmaya başladılar.

İstanbul'un birçok semtinde birden saldırılar başladı. Beyoğlu ve Taksim en ağır saldırıya uğrarken, Arnavutköy, Kumkapı, Gedikpaşa, Sirkeci, Ortaköy, Çarşıkapı, Bakırköy, Karaköy, Eminönü ve Kurtuluş'ta Rum, Ermeni ve Yahudi binaları hedef oldu. Örgütlü kalabalıklar daha çok Rum binalarına saldırılmaktaydı.

Gece boyunca 3 bin 584'ü Rumlara gerisi Ermeni, Süryani ve Yahudilere ait olmak üzere 5 bin 538 bina yakılıp kül oldu.

32 Rum, 8 Ermeni okulu yakıldı. İstanbul'un 74 kilisesinden 70'i tahrip edildi. 1 havra, 8 ayazma, 2 manastır'da yakıldı ve tahrip edildi.

Bunların yanı sıra Rum Ortadoks Patriği'nin Tarabya'daki evi yakıldı. Tüm Rumca yayın yapan gazeteler, Rum ve Ermeni hastaneleri ve hatta Rum ve Ermeni mezarlıkları bile saldırıya uğradı.

Resmi rakamlara göre 3 kişi öldü. Ancak 6-7 Eylül olayları üzerine sansür

kondogu için gerçek sayı hiç bir zaman öğrenilemedi. Ama görgü tanıkları ölü sayısının çok daha yüksek olabileceğine dair bilgiler verdiler.

"Biz biliyorduk"

7 Eylül günü İstanbul'da sıkıyönetim ilan edildi. Sıkıyönetim yargılarına bilgi veren dönemin Başbakan Yardımcısı **Fuad Köprülü** "*Bizim haberimiz vardı. Komünistlerin yapacağını biliyorduk ama gününü ve saatini bilmiyorduk*" diyordu.

Sıkıyönetim mahkemeleri bu tür ifadeler üzerine İstanbul'un sosyalistlerini tutuklamaya başladı. Aralarında **Aziz Nesin**,

Kemal Tahir, **Asım Bezirci**, **Dr. Nihat Sargın** gibi isimlerin de olduğu çok sayıda sosyalist tutuklanarak Harbiye Orduevi hücrelerine atıldı. Bu sosyalistler Harbiye Orduevi hücrelerinde aylarca kaldılar.

Özel Harekat

Daha sonraları ise Özel Harekat Dairesi'nde görevli **General Yirmibeşoğlu** Türk Gladyonu olan Özel Harekat Darbesi'nin Kıbrıs'daki bir dizi gelişmenin yanı sıra 6-7 Eylül olaylarını da örgütlediğini bir gazeteciye övünerek anlatmıştır.

Nitekim, bir çok görgü

tanığı evlere giren kalabalıkların hemen hemen daima "*Korkmayın. Sizi asıp, kesecek değiliz. Buna dair emir vardır. Yalnızca evlerinizi tahrip edeceğiz.*" demişlerdir.

Solun tutumu

Devlet 6-7 Eylül olaylarını solun üzerine yıkmaya çalışırken aklı evvel bir Türk sosyalist Yunanistan'da, Atina'da toplanan bir komünist partiler toplantısında bir KKE (Yunan Komünist Partisi) üyesi olan **Manolis Glezos**'a şöyle demiştir: "*Yoldaş! Bu, Türk emekçilerin Ermeni ve Rum burjuvazisine karşı bir isyanıdır!*"

Bunları söyleyen daha sonraları Türk solu içinde oldukça ünlenen **Mihri Belli**'dir.

6-7 Eylül olaylarının sonucunda 40 bin Rum Türkiye'yi terk etmişti. Bu olaydan 9 yıl sonra ise Rumlar bir kez daha baskıya uğramış ve zorla Türkiye'yi terke itilmişlerdir.

Varlık Vergisi ile başlayan Rumların Türkiye'yi terk ediş süreci 16 Mart 1964 yılında çıkarılan "Seyrüsefanın Anlaşması" ile son boyutuna ulaştı. Böylece Constantinopolis'in ele geçirilişinden 511 yıl sonra kentin halkı nihai olarak kovulmuş oldu.

F. ALOĞLU

Yıkılmış bir Rum kilisesi

Hereşey bittikten sonra tanklar Tarlabasında

Bush gitmeli!

ABD başkanlık seçimleri 2 Kasım 2004 tarihinde yapılacak. Tüm dünyayı ilgilendiren bu başkanlık seçimine irili ufaklı 37 parti katılıyor. Geleneksel olarak yine öne çıkan partiler Bush'un Cumhuriyetçi Partisi (senatonun %51'i) ve biraz daha solda bilinen Kerry'nin Demokrat Partisi (Senatonun % 49u). Geçtiğimiz seçimdeki hile tartışması bu seçimde de şimdiden gündeme düşmüş durumda.

ABD'deki seçim sisteminde, başkanı seçmenlerin oyu değil Seçiciler Kurulu belirliyor. Başkanlık seçimlerinde, bir eyalette seçim kazanan parti, o eyaletin Seçiciler Kurulu'na göndereceği tüm delegeleri belirleme hakkı kazanıyor. Böylelikle küçük eyaletlerle büyük eyaletlerin çıkardığı Seçiciler sayısı eşit hale geliyor.

Son seçimde de bunun sonucu olarak Demokrat **Al Gore** ülke çapında daha fazla oy almış olmasına rağmen başkan seçilememiştir. (Kilit noktaya gelen Florida eyaletinde hiç beklenmedik biçimde sandıktan Cumhuriyetçiler çıkmıştı)

Yine son seçimden akıllarda kalan diğer olay Yeşil Parti adayı olan özellikle ekonomik saldırılara ve savaşa karşı bir tutum almış olan **Ralph Nader**'in 3 milyon civarında almış olduğu oydu. Nader bu seçimde de aday. Bu defa yeşillerden değil savaş karşıtı/antikapitalist hareketin çeşitli unsurlarının ittifakının bağımsız adayı durumunda. Demokrat parti taraftarlarına göre, dört yıl önce Nader aday olmasaydı, seçimi Bush değil, Gore kazanacaktı. Bu seçimde de 'düzenin partilerinin karşısında' olduğunu söyleyen Nader' in adaylığı Demokrat Parti tarafından bu eksende eleştiriliyor.

Bush'un seçim propagandası hala Irak savaşının haklılığı, terör ve saldırı tehdidinin varlığı üzerine kurulu durumda.

Cumhuriyetçiler her yerde, halkta yaygınlaştırılmaya çalışılan 'öteki'lerden korkma psikolojisine karşı huzurun bundan sonraki 4 yılda da Bush'un seçilmesine ve Irak'taki projelerinin tamamlanmasına bağlı olduğunu anlatıyor. Bush ekonomide rekor düzeyde bütçe açığı ve sosyal anlamdaki yoğun saldırılarını dış politika eksenli propagandalarıyla ört bas etmeye çalışıyor.

Kerry ise Demokrat Parti'nin sol kanadına karşı savaş açarak aday olmuş bir eski asker.

Parti içinde Kerry'ye karşı, Irak savaşına karşı olan sol kanat rakibi **Howard Dean**'i işçi sendikalarının büyük bir bölümü, eşcinsel birlikliklerini resmen tanıdığı için için gey ve lezbiyenler, aşağıdan hareketlere yaptığı vurgudan dolayı da antikapitalist hareketin büyük bir kısmı destekliyordu.

Kerry, ulusal medyanın Dean'a karşı karalama politikaları, sermayenin ve egemen siyasi kadroların müdahalesiyle Demokratlardan aday olmuş Irak savaşına yönelik, savaşın 'varlığına' değil askeri saldırılarda ve işgaldeki yöntemlere karşı eleştirisi olan bir eski asker. (Irak'a 40 bin yeni ABD askeri yollama planı var)

Bunun yanında Demokrat Parti geleneksel olarak kürtaj hakkını savunuyor, idama karşı çıkıyor, sosyal yaşamda bir çok özgürlük

konusunda muhafazakarlardan daha özgürlükçü ve bu nedenlerle Kerry seçilmesi ihtimalinde her ne kadar Bush gibi 'terörizme' karşı mücadele ve işgal politikalarını savunacak olsa da parti tabanının basıncını gözardı edemez.

Bütün bunların yanında bu seçimlerin aslında tüm kamuoyunun bakışını yansıtmadığını da unutmamak gerekir. Seçmenlerden

yarıdan fazlası seçimlere katılmıyor. Yoksul kentlerde yaşayan işçiler, siyahlar, göçmenler ve bir çok genç insan seçimlerde oy kullanmıyor. Bu insanların çok büyük bir kısmı Bush'dan nefret ediyor. Hareket içinde Bush'a karşı Kerry'i destekleyenler de bulunuyor. Bush'a karşı aslında özünde aynı zemine basarak muhalefet yapan Kerry'nin ve basılan bu zeminin dışında

Nader'in alacağı her oyun antikapitalist bir mevzi olduğunu ve seçim mitinglerinin kitlesel mitinglere dönüştüğünü unutmamak gerekir.

Nader'in yanındaki her aktivist aynı zamanda hareketin çekirdeğini oluşturuyor. Nader iyi bir seçenek ancak hareketi bölebilecek tartışmalarda birlik ruhu içinde, sektizmizden uzak tavır takınmak çok önemli.

ABD başkanını elbette ki ABD'li seçmenler seçecek. Dünya savaş karşıtı hareketinin beklentisi Bush'un gitmesidir. Onun yerine ne konuştuğu veya yerine gelecek isim, ikincil/ayrı bir tartışma konusu olabilir. Bush'un devrilmesi hareketimiz için büyük bir kazanımdır. Emperyalizmin en şahin kanadının temsilcisi olan Bush'un yenilgisi hali hazırda işgalci bir anlayışın gerilemesi anlamına gelir. Bu, Irak işgaline, ABD saldırganlığına ve temsilcisi Bush'a karşı olan milyonlar için yeni bir soluk anlamına gelecektir.

Tolga ŞİRİN

Bush'a karşı 400 bin kişi

Savaş karşıtı hareketin söndüğünü düşünenler New York'da Cumhuriyetçi Parti Konferansı öncesinde toplanan savaş karşıtlarının boyutu karşısında şaşkınlığa düştü.

ANSWER ve Küresel Barış ve Adalet Birliği örgütlerince çağrılan gösteriye 400 bin kişi katıldı. Gösteriler bir hafta boyunca sürdü.

ANSWER ve Küresel Barış ve Adalet Birliği örgütlenmeleri Bush'un Irak ve Afganistan'daki politikalarına karşı önümüzdeki günlerde de gösterilerin devam edeceğini ilan ettiler.

Kafkaslarda sıcak günler yaşanıyor

Kafkaslar ve bu bölgenin kimi küçük, kimi çok küçük ülkeleri giderek kendi boylarından çok daha büyük bir çatışma sürecine sürükleniyorlar.

SSCB'nin dağılmasından sonra bölgede kurulan üç Cumhuriyet'ten, **Azerbeycan** büyük petrol yataklarına sahip. Bu petrolün Batı'ya akması önde gelen sorunlardan birisi.

Diğer yandan Orta Asya petrolünün Batıya gelmesi de gene bu bölgeye bağlı. Bu nedenlerle Batı, bölgede önce istikrar

istiyor.

Oysa üç küçük Cumhuriyet içinde de daha küçük parçalar bağımsızlık istiyorlar. Diğer taraftan **Çeçenlerin** Rusya'ya karşı sürdürdükleri bağımsızlık mücadelesi bölgeyi belirleyen unsurlardan birisi. Çeçenlerin 10 yıllık mücadelesinin sonucu 250 bin ölü!

Gürcistan

Bugünlerde **Gürcistan** öne çıkıyor. Önce **Azarya** denen şehir devletine karşı askeri yaptırım

uygulayan Gürcistan şimdi gözlerini **Güney Osetya** ve **Abhazy'a** çevirmiş durumda.

Gürcistan ordusu henüz şimdiki başkan **Saakashvili Shevardnadze**'yi bir darbe ile devirmeden önce ABD tarafından eğitilmeye başlanmıştı. Bu eğitim vesilesi ile ABD Gürcistan'da bir üs de edindi.

Şimdi Saakashvili Abhazy ve Güney Osetya'yı elindeki bu ABD eğitilmiş özel timlerle tehdit ediyor. Güney Osetya da

Abhazy'da çok küçük nüfuslu ülkeler. Ancak çok uzun süredir fiilen Gürcistan'dan ayrılır. Her ikisini de Rusya destekliyor. Zaten Güney Osetyalılarla aynı halkı oluşturan **Kuzey Osetya** Rusya'nın bir parçası. (Neden ayrı olduklarını ise Stalin'e sormak gerekiyor.)

Ne var ki Rusya bir yandan bölgedeki etkinliğini kaybetmek istemiyor, diğer taraftan ise ABD ile ya da ABD eğitilmiş Gürcü ordusu ile doğrudan bir çatışmaya girmek istemiyor.

Geçtiğimiz senelerde Rusya Güney Osetya halkına binlerce Rus pa-saportu dağıttı.

Küçük Çeçenistan'daki direniş zaten Rusya için yeterli bir baş ağrısı. Bütün bu çatışmaların ortasında en başta da belirtildiği gibi petrol ve stratejik egemenlik var.

Gürcistan petrolün batıya geldiği boru hattının üzerinde. Oysa Rusya petrolün kendi üzerinden geçmesini istiyor.

Diğer taraftan ise Kafkasya üzerinde kurulacak hakimiyet Orta

Doğu ve Orta Asya üzerinde kurulacak bir egemenlik için çok önemli.

Ne var ki ABD'de Gürcistan'ın istikrarını sağlamasını istiyor ama o da Rusya gibi bunun uzun süreli bir savaşla olmasını istemiyor. yeni bir savaş bölgenin istikrarsızlığını daha da arttırır. Oysa ABD önce istikrar istiyor.

Öte yandan Saakashvili NATO'ya katılmak istediğini sık sık söylüyor ve bu Rusya için kabul edilemez bir durum.

“Kızıl-Yeşil” koalisyonu saldırıyor: Almanya: İşçiler sokakta

1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılışı, Avrupa Birliği'nin (AB) devri Almanya açısından II. Dünya Savaşı sırasında bölünmüş olan topraklarının yeniden birleşmesinin önünü açtı. İki Almanya'nın birleşmesi sonucu, kıtada 82 milyon nüfusa sahip bir dev ortaya çıktı. AB'nin genişleme öncesi toplam nüfusunun 370 milyon ve kıtanın diğer iki devri Fransa ve İngiltere'nin nüfuslarının 60 milyon civarında olduğu düşünülürse, Almanya'nın büyüklüğünün tartışılmaz olduğu görülür.

Almanya, eskiden beri var olan doğuya ilgisi, Duvarın çöküşüyle birlikte bir anda reel bir politikaya dönüştü. Önce sembolik olarak başkent, batıda Bonn'dan, doğuda Berlin'e taşındı. Almanya'nın özel cabalarıyla Doğu Avrupa'da 15 ülke AB'ye katıldı. Bu gelişmeler yaşanırken, savaş sonrası dönemde Almanya toprakları üzerinde konuşlanmış olan Fransız, İngiliz ve Rus askerleri ülkeyi terk etti. Federal hükümet II. Dünya Savaşı sonrası dönemde ilk kez, Balkan Savaşı'nda, bir çatışma alanına asker gönderdi ve Birleşmiş Milletler Daimi Konseyi'nde kalıcı üyelik talebinde bulundu. Ülkenin bu yeniden kendine güveni, ABD'nin "teröre karşı savaşı"na karşı Fransa ve Rusya ile girdiği ittifakla pekişti.

Ancak dünya sahnesinde baş aktör olarak oynamak o kadar kolay değil. Almanya'nın ekonomisi kuşkusuz Avrupa'nın en büyüğü. Fransa veya İngiltere ekonomisinden 1/3 oranında daha büyük. Ancak 1990 yılında Almanya ekonomisinden 3.7 kat büyük olan ABD ekonomisi, aradan geçen süre içinde çok daha hızlı büyüyerek, aradaki farkı beş kata çıkardı ve ara giderek açılıyor. Almanya ekonomisi, Euro böl-

gesinde son sekiz yılda en yavaş büyüyen ekonomi. 2004 yılında büyüme oranı yüzde 1.5, işsizlik oranı yüzde 10.5 düzeyinde. Küreselleşme, tıpkı yoksul ülkelerde olduğu gibi, Almanya'da yığınları hızla yoksullaştırırken, gelir dağılımındaki eşitsizlik artıyor. Ülke nüfusunun yüzde 1, piyasadaki para değerinin yüzde 70'ine sahip. İşsizlik ülkenin doğusunda yüzde 20'lere kadar varıyor.

Bir çok Almanya kökenli çokuluslu şirket zor durumda. Euro'ya geçişle birlikte Almanya'nın finans merkezi Frankfurt'un parlayacağı düşünülürken, durum bunun tam tersi oldu. Borsa son yıllarda New York, Londra ve Paris borsalarından çok daha kötü bir performans gösterdi. Özellikle yüksek teknoloji şirketleri son iki yılda piyasa değerlerinin yüzde 90'ını kaybetti.

Tüm bunlar Almanya sermaye sınıfını ciddi olarak endişelendiriyor. Şu anda iktidarda olan SPD ve koalisyon ortağı Yeşiller, sermaye sınıfının bu beklentilerini göz önüne alarak, işçi sınıfının direnişini kırmayı planlayan kapsamlı bir "reform" paketi hazırladı. "Gündem 2010" adını taşıyan ve 2005 yılının ocak ayından itibaren yürürlüğe girmeye başlayacak olan paket, en temel işçi haklarına saldırırken, sermaye sınıfı lehine vergilerde indirimler öngörüyor. Reformlar o kadar açık bir şekilde sermaye sınıfının lehine ki, muhafazakar Hristiyan Demokrat Parti (CDU) en üst düzeyde bu pakete destek veriyor.

İşçi sınıfı yeniden sahnede

Nisan başında açıklanan Gündem 2010'a karşı Berlin'de yapılan eylem yaklaşık 500.000 işçi katılmıştı.

15 yıl önce her pazartesi gerçekleşen kitlesel eylemler Doğu Almanya'da stalinizmin yıkılışının önünü açan süreci başlatmış ve yaygınlaştırmıştı. Pazartesi eylemlerinin akıldaki kalan en yaygın sloganı, "Halk biziz" idi. Dünyanın en baskıcı rejimlerinden biri, halkın kitlesel ve barışçıl direnişine karşısında bir kaç hafta içinde dağıldı. Bu sahneler o zaman "komünizm"e karşı, Batı'daki özgür piyasa kapitalizmini tercih eden kitleler olarak yansıtılmaya çalışıldı. Ancak iki Almanya'nın birleşmesinin faturası, eski Doğu Almanya halkının sırtına yıkıldı, insanlar eskisine göre çok daha fazla yoksullaştı.

Bugünlerde Almanya'da bir şeyler oluyor. Tıpkı 15 yıl önce olduğu gibi, binlerce işçi "Halk biziz" sloganlarıyla, pazartesi günleri sokaklara dökülüyor. Ancak bu kez hedef piyasa kapitalizmi, iktidardaki "Kızıl-Yeşil" koalisyonun yeni liberal saldırı politikaları.

Tüm ülkeyi bir eylem dalgası sardı. Ağustosun ortasında Leipzig'te 20.000, Berlin'de 30.000 kişi eyleme çıktı. Eylül ve ekim

aylarında toplam 140 kentte eylem planlanıyor. Ekim ayının başında ise ortak büyük bir eylem olacak.

Almanya işçi sınıfı, SPD-

Yeşiller koalisyonunun sermaye sınıfı lehine başlattığı büyük saldırıya karşı sokakta, eylemle cevap veriyor.

Alman işçi sınıfının bu

yeni liberal politikalara karşı verdiği mücadele, Türkiye'de IMF programına karşı direnen işçilere de yol gösteriyor.

Sudan'ı kurutan emperyalizm

Sudan'ın Darfur bölgesinde bir insanlık faciası yaşanıyor. Kofi Annan, Colin Powell ve İngiliz Dış İşleri Bakanı Jack Straw bölgeye giderek facianın nedenlerini araştırıcaklar. Tam bir iki yüzlülük.

Sudan'daki bütün bölümlere ve çatışmalar esas olarak emperyalistlerin bölgeye ettikleri sorunlar.

Son yıllarda Sudan yeni liberal politikaların acımasızca uygulandığı bir ülkeydi.

Milyarlarca dolarlık ürün ihraç eden Sudan bütün olanakları ile borcunu ödemeye çalışıyordu. Ne var ki son yıllarda fazla üretimden dolayı fiyatlar düşünmce Sudan derin bir krizler yuvarlandı. Yaşam koşulları düştü. Gerçek ücretler son 3 yılda % 70 geriledi.

Darfur'da toprak, göçebe hayvancılık sorunları ile emperyalistlerin yarattığı sorunlardan bir tanesi.

İngilizler ve daha sonra da ABD için Sudan Suveyş Kanalı'na ve Ortas Doğu'ya giriş kapısıdır. Ayrıca Sahra çölünün

altındaki bölgeye ulaşmanın yoludur. Bu nedenlerle Sudan 1980'lerde en büyük ABD yardımı alan ülkelere birisiydi.

Ne var ki son yıllarda en çok ABD yardımı alan 4 Afrika ülkesi de şimdi derin bir ekonomik kriz içinde ve savaşlara batmış durumdadır.

Sudan egemen sınıfı ve dolayısıyla Sudan hükümetleri daima emperyalistler için bölgenin diğer ülkelerinin hükümetlerine ve egemen sınıflarına ulaşma araçlarından birisiydi. Bu nedenle diğer Afrika ülkeleri de Sudan'a sürekli olarak müdahale ediyorlar.

Şimdi Sudan'da petrol bulundu. Petrol dış güçlerin Sudan'a ilgisini daha da arttırdı.

Şimdi Darfur nedeniyle büyük güçlerin ve BM'nin bazı Afrika ülkeleri ile birlikte Sudan'a müdahalesi tartışılıyor.

Karşılarında ise atlı askerler olacak.

Eğer Sudan halkı büyük güçlerin kendi ülkelerine müdahalesini kabul edecek olursa o takdirde

kendi kaderlerini tayin etme haklarından vaz geçmiş olacaklar.

Oysa Sudan'ın aşağıdan direniş üzerine önemli bir geleneği var. Farklı bir çok kültür, etnik grup ve din Sudan'da birleşmiş durumda. Sudan tarihinde bu zengin mozaik defalarca egemen sınıfa karşı başarıyla ayaklandı. Bunun bir daha olmaması için hiç bir neden yok.

Sudan direnişleri daima enternasyonalist dayanışmadan büyük destek aldı.

1950'lerde Arap işçilerin hareketi 1951'de Sudan sendika hareketini yarattı. Aynı yıllarda Afrika'nın en büyük Komünist Partisi kuruldu.

Afrika işçi sınıfının militanlığı daima Sudan işçi sınıfında yankısını buldu.

15 Şubat savaş karşıtı gösteri de Sudan'da etkisini gösterdi. Sudan'da da İslamcı hükümete rağmen gösteriler başladı.

Eğer büyük güçler Darfur'u bahane ederek Sudan'a müdahale ederlerse bu önemli bir geri adım olacak. Savaş karşıtı hareket buna karşı çıkmak zorunda.

Gündem 2010 neyi getirecek?

Almanya'da milyonlarca insan işsizlik parasıyla yaşamak durumunda. Gündem 2010 reform paketi, işsiz kalan bir işçinin son kez eline geçen aylığın yüzde 53'ü oranında olan işsizlik parasını, sosyal yardımlaşma oranına geri çekmeyi ve 12 ay sonra da bütünüyle kesmeyi hedefliyor.

Yani işsizler batıda 345 Euro, doğuda ise 331 Euro ile yaşamak zorunda bırakılıyor ki, yüzbinlerce işsiz açısından bu açlığa mahkum olmak demek. Ayrıca yeni işsizlerin, işsizlik parası almalarına hak kazanmaları zorlaştırılıyor. Örneğin, yeni işsizler ortalama ücretlerin yüzde 30 oranında daha düşük ücretlerle çalışmaya zorlanabilecek, aksi takdirde işsizlik parası yardımından yararlanamayacaklar. Bu durumdaki işçilerin büyük bir kısmı 1 Euro'luk işleri kabul etmeye zorlanarak, köle emeği ile çalıştırılacak.

Demokrasi 12 Eylülcülerin yargı

Asmayıp hapiste

1980 yılının 12 Eylül gününün erken saatlerinde, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) siyasi-lerin uzlaşmaktan kaçınan tutumu ve terör gerekçesiyle radyo ve televizyonlardan okunan bildiriyle parlamenter sisteme son vererek yönetime el koydu.. Milli Güvenlik Konseyi bildirisinin altında, Konsey Başkanı ve Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, üyeler Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Nejat Tümer , Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nurettin Ersin , Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya, Jandarma Genel Komutanı Sedat Celasun 'un imzası yer aldı. Böylece beş darbeci generalin yönetimi zor yolu ile devralmasıyla toplumun geleceğine ipotek kondu.

Türk sermaye sınıfı 1960'ların başından beri yükselen sınıf mücadelesine 12 Mart 1971 darbesiyle yanıt vermişti. Ama hem dünyadaki hem Türkiye'deki hareket 12 Mart darbesinin etkisini kısa vadede kırmıştı. 1970'ler Türkiye'si hem işçi sınıfı hareketinin hem sol hareketlerin yükselişine tanık olmuştu. Bu yükselişe karşı sermaye sınıfı, ülkücü faşist terörü kullandı. Faşistler işçi grevlerine, öğrenci hareketine, sola ve sendikalara saldırarak toplumu terörize etmeye başladılar. Ama sermaye sınıfı için bu da yeterli değildi. Neo-liberal politikaları güçlü bir şekilde uygulayacak istikrarlı bir yönetime ihtiyaç duyuyordu. TİSK, MESS, TÜSİAD gibi işveren örgütleri bir an önce darbe olsun istiyorlardı. Sermaye sınıfının tek derdi

İMF ve Dünya Bankası ile birlikte hazırladıkları 24 Ocak 1980 kararlarının hayata geçirilmesiydi. Darbeye bir gün kala 11Eylül'de Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Halit Narin "Devlet Güvenlik Mahkemeleri (DGM) olmadan üretim artmaz" dedi. Aynı Halit Narin, darbeden kısa bir süre sonra "şimdiye kadar biz ağladık, onlar güldü. Şimdi sıra onlarda" diyerek sermaye sınıfının darbe için düşündüklerini ifade ediyordu. Patronların isteğini belki de en iyi Vehbi Koç dile getiriyordu: "12 Eylül devletin yeniden kurulması devridir".

Sermaye darbe istiyor

Sermaye sınıfı devletin yeniden kurulması için, toplumdaki genel ilgisizlik ve umutsuzluktan da yararlanarak askeri darbe tercihini devreye soktu. Ve tüm demokratik haklar ve özgürlükler ortadan kaldırıldı.

Bu sayede, Türkiye 1980'li yıllarda neo-liberal politikaların en acımasız şekilde uygulandığı ülkelerden biri konumuna itildi. Bütün mücadele araçları (sendikalar-partiler-dernekler) ya ortadan kaldırıldı ya da sindirildi. Böylece işçi sınıfı neo-liberal saldırılara karşı savunmasız bırakıldı. Neo-liberal saldırılar sadece Türkiye ile sınırlı değildi. Reaganizm, Theatcerizm, Özalizm dünyanın her yerinde geçerliydi. Tüm işçi sınıfı küresel sermayenin saldırısıyla karşı karşıyaydı. Neo-liberal politikalar, sendikasılaş-

Yargılanmalı ve döktüğü kanların hesabını vermeli

mayı, işten çıkarmayı, özelleştirmeyi, sosyal hakların ortadan kaldırılmasını gerektiriyordu. Bütün bunları yapabilmek için de, özgürlüklerin olabildiğine kısıtlandığı baskıcı yönetimlere ihtiyaç vardı. 12 Eylül 1980 darbesiyle Türkiye'ye damgasını vuran bu gerçeklikti.

Darbenin etkileri sürüyor. Darbenin etkisi, uygulamalarıyla toplumda öylesine derin etkiler yarattı ki, üzerinden 24 yıl geçmesine rağmen bu etki ortadan kaldırılamadı. Demokratik haklar, özgürlükler savunulamaz, devlet ve ordu ise sorgulanamaz hale getirildi. Derin devlet bu süreçte dokunulmazlığını kazandı. Faili meçhul cinayetlerin, soygunun, korkunun, yağmanın, katliamın önü açıldı. Bütün bunlara karşı

mücadele etmek isteğinde olanlara darbenin lideri Kenan Evren'in sözü yeterince tehdit doluydu: "asmayalım da besleyelim mi?"

Darbenin etkileri hala ortadan kalkmadı derken, son 24 yılda Türkiye'de hiç mücadele olmadı demek büyük haksızlık olur. 80'li yılların ikinci yarısından itibaren Türkiye işçi sınıfı, yeniden toparlanmaya harekete geçmeye başladı. Özellikle 1989-90 yıllarında büyük grevler, 1990'lı yıllarda kamu çalışanlarının sendikalaşma mücadelesi büyük moral kaynağı oldu. Ancak her mücadele derin devlete ve gerici yasalarına çarptı. İşçi sınıfı ayaklarından birisi eksik olduğu halde mücadele etmek zorunda kaldı. Çünkü bu ayağı eksik bırakan 12 Eylül darbesinin hesabı

sorulmamış, sorumluları yargılanmamıştı.

Bu ülkede 12 Eylül'ün tüm cuntacıları dokunulmazlık zırhının arkasında rahat koşullarda, geniş olanaklarıyla hayatlarına devam ediyorlar, mahvettikleri milyonlarca yaşama rağmen. Düşük rütbeli susurlukçu subaylar dahi yargılanamıyor. 12 Eylül'ün ürünü valiler, politikacılar rahatça dolaşıyorlar ortalıkta. Örneğin Mehmet Ağar (baş Susurlukçulardan, 1000 operasyonun sorumlusu) bir partiye genel başkan olabiliyor. Örneğin Korkut Eken (kontrgerilla sorumlusu) krallar gibi muamele görüyor. Meclisin Susurluk soruşturma komisyonu, emekli tuğgeneral Veli Küçük'ün yanına dahi yanaşamıyor.

Demokratik dönüşüm nasıl sağlanacak?

Öte yandan Avrupa Birliği (AB)'ne uyum yasalarıyla, toplumun demokrasi ve özgürlük beklentileri karşılanmaya çalışılıyor. Yasalarda bir ölçüde demokratik adımlar atılıyor olabilir. Ancak bu adımlar 12 Eylül darbesinin pislği temizlenmeden fazla anlam taşımayacaktır. Cuntacıların, dünyanın en geri anayasalarından biri yaptıkları anayasada köklü değişimler yapmak gerekir. Bunun için sadece maddelerin değişmesi yetmez. Ciddi bir demokratik değişim, sorumluların yani generallerin, derin devletçilerin yargılanmasıyla gerçekleşecektir. Kenan Evrenler, Mehmet Ağarlar, Korkut Ekenler, vb.ler yargılandıktan sonra, kendi yarattıkları duvarların arkasında beslenmelidirler.

Ancak bu sayede toplum tüm korkularından, gerginliğinden kurtulup, demokratik bir işleyişe kavuşabilir. Türkiye halkı olarak bu kamburdan kurtulup yolumuza devam etmek istiyorsak 12 Eylül darbesinin sorumlularını hep birlikte yargılamalıyız.

Avrupa Sosyal Forumu

Londra, 14-17 Ekim

Ayrıntılı bilgi için: DSİP (0536)-259 73 64, www.sosyalistisci.org
İstanbul Sosyal Forumu: isf@gmx.net, www.sosyalforum.com, tel: (212) 2433715

Yargılanmasından geçer besleyelim!

Pinochet sonunda yargılanıyor

1960'ların sonu, 1970'lerin başında Şili çok büyük bir borç batağındadır. Salvatore Allende liderliğindeki unitad Populer (Halk Birliği) Partisi, IIT Shaub-Lorenz yönetimindeki bakır madenlerinin millileştirilmesiyle krizden çıkabileceğini söylemesiyle 4 Eylül 1970'de iktidara gelir. ABD, Allende'ye uyarı olarak CIA aracılığıyla Şili Genel Kurmay Başkanı'nı öldürür. Ve Allende'nin millileştirme karşısında para verme teklifini kabul etmez.

Kasım 1970'te devlet başkanı Allende'nin önerisinin oybirliği ile kabulünden sonra bakır madenleri millileştirilir.

Yalnızlaşan Şili ABD'nin ilk tepkisi Dünya Bankası ve İMF'nin Şili'ye yaptığı kredileri kesmek olur. Ülke uluslararası piyasalarda tam bir yalnızlığa sürüklenir. Yoksulluğun ve krizin etkisiyle Şili toplumu patlama noktasına gelir. Allende Birleşmiş Milletler (BM)'de yaptığı bir konuşmada ülkesine karşı uluslararası tekeller

tarafından büyük bir komplo düzenlendiğini söyler.

Bu arada büyük çoğunluğu ABD ordusu tarafından eğitilen Şili ordusu darbe hazırlıklarına başlar. Yine de Allende'nin halk desteği azalmamıştır. Mart 1973'te yapılan seçimlerden halkın yüzde kırk dördünün desteğini alarak çıkar. Ordunun ilk darbe girişimi haziran 1973'te başarısızlığa uğrar. ABD'nin ve parlamento içindeki muhalefetin baskısı giderek güçlenmektedir. Allende hükümet kurmakta zorluk çeker. İlk fire genel kurmay başkanından gelir, baskılara dayanamayarak istifa eder.

Kanlı darbe En nihayetinde, ordunun başına yeni geçmiş olan (18 gün) Augusto Pinochet darbeyi gerçekleştirebilir. Darbeye karşı halkı silahlandırmayan Allende başkanlık sarayına sıkışır. Burada radyo yayınında teslim olmaya çağırır ve Şili halkının çıkarlarını savunmaya devam edeceğini söyler. Trajik bir biçimde çatışmada, korumalarıyla bir-

likte askerler tarafından katledilir.

Ardından muazzam bir baskı ve terör dalgası başlar. 3 yıl içinde 180 bin kişi gözaltına alınıp işkenceden geçirilir. Aynı süre içinde 3500 kişi katledilerek izi kaybettirilir. Artık Şili, Şilili patronların ve ABD'nin çıkarlarına uygun hale getirilmiştir. 1973 ile 1990 arası Pinochet Şili'de hükümrانlığını sürdürür. 17 yıl boyunca Şili halkı korkunç bir diktatörlükle karşı karşıya kalır.

Diktatör zor durumda Pinochet anayasada

hazırlattığı bir madde ile dokunulmazlık zırhına büründü. Böylece işlemiş olduğu suçlardan dolayı iktidarı bıraktığı andan itibaren bile yargılanamayacaktı. Ama 1998 yılında talih Pinochet'nin yüzüne gülmedi. İspanyol savcı Baltazar Carson, İngiltere'de bulunan Pinochet'nin işlediği insanlık suçlarından dolayı ülkesine iadesini istedi. Böylece Pinochet hakkında uluslararası hukuk süreci işlemeye başladı. İngiltere iade kararı aldı. Fakat Pinochet'nin avukatları

sağlık gerekçeleriyle karara itiraz ettiler. İngiltere 2000 yılına kadar ev hapsinde tuttuğu Pinochet'i 2000 yılında sağlık gerekçeleriyle serbest bıraktı.

Apar topar Şili'ye kaçan diktatörü bir sürpriz daha bekliyordu. On binlerce Şilili diktatörü karşıyordu. Ama hoş geldin demek için değil hesap sormak için. Böylece Şili'de diktatörlüğün ve sorumluların yargılanması için bir hareket başladı. Darbenin her yıldönümünde on binler ve yüz binlerce Şilili dik-

tatörün evini kuşatıyor.

Bu mücadele ürününü verdi. Şili Yüksek Mahkemesi bu yıl, diktatörün insan hakları ihlallerinden yargılanmasının yolunu açtı. Şili halkı geçmişindeki karanlıkla ve pislikle hesaplaşmak için önemli adımlar attı. Bugün 88 yaşındaki diktatör müsveddeleri ABD bankalarındaki milyonlarca dolarlık servetine rağmen pislüğünün ve yalnızlığının içinde hapse atılacağı zamanı bekliyor. Bu ülkede de kimileri aynı korkuyu yaşamalı.

12

Eylül: Yaralar hala taze!

TBMM kapatıldı, anayasa ortadan kaldırıldı, siyasi partilerin kapısına kilit vuruldu ve mallarına el konuldu

- 650 bin kişi gözaltına alındı.
- 1 milyon 683 bin kişi fişlendi.
- Açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılandı.
- 7 bin kişi için idam cezası istendi.
- 517 kişiye idam cezası verildi.
- Haklarında idam cezası verilenlerden 50 kişi asıldı

- İdamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi.
- 71 bin kişi TCK'nin 141, 142 ve 163. maddelerinden yargılandı.
- 98 bin 404 kişi "örgüt üyesi olmak" suçundan yargılandı.
- 388 bin kişiye pasaport verilmedi.
- 30 bin kişi "sakıncalı" olduğu için işten atıldı.
- 14 bin kişi yurttaşlıktan çıkarıldı.
- 30 bin kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitti.
- 300 kişi kuşukulu bir şekilde öldü.

- 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi.
- 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı.
- 23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu.
- 3 bin 854 öğretmen, üniversitede görevli 120 öğretim üyesi ve 47 hâkimin işine son verildi.
- 400 gazeteci için toplam 4 bin yıl hapis cezası istendi.
- Gazetecilere 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verildi.
- 31 gazeteci cezaevine girdi.

- 300 gazeteci saldırıya uğradı.
- 3 gazeteci silahla öldürüldü.
- Gazeteler 300 gün yayın yapamadı.
- 13 büyük gazete için 303 dava açıldı.
- 39 ton gazete ve dergi imha edildi.
- Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.
- 144 kişi kuşukulu bir şekilde öldü.
- 14 kişi açlık grevinde öldü.
- 16 kişi "kaçarken" vuruldu.
- 95 kişi "çatışmada"

- öldü.
- 73 kişiye "doğal ölüm raporu" verildi.
- 43 kişinin "intihar ettiği" bildirildi.

Her darbede olduğu gibi 12 Eylül darbesinin sonuçları da ağır oldu. Hasara uğrayan, sonuç olarak toplumun büyük çoğunluğu oldu. İzler hala sürüyor, yaralar hala taze. Hesap sormak için geç değil. Bu toplumsal travmanın sorumlularını mutlaka yargılanmalı.

11 Eylül 2001'de çoğumuz için hiç beklenmedik bir olay yaşandı. Kaçırılan ABD yolcu uçakları ABD'nin iki merkezine, askeri ve ekonomik simgelerine çakıldı. Pentagon ve Dünya Ticaret Merkezi.

Özellikle DTM'nin saldırıya uğraması saniye saniye gösterildi televizyonlardan. Sonra çöküşünü izledik. DTM binasının altında 3 bin kişi yaşamını yitirdi.

New York Sendikalar Platformu saldırıdan bir süre sonra şu bildiri yayınladı:

"11 Eylül, New York emekçilerine tarifsiz acılar getirdi. Arkadaşlarımızı, yakınlarımızı ve her renkten, milliyetten ve dinden meslektaşlarımızı kaybettik. Ölenlerden yaklaşık bini sendika üyesiydi. Tahminen 100 bin New Yorklu ise işlerini kaybedecek. Biz insanlığa karşı işlenmiş bu suçu lanetliyoruz ve kayıplarımız için yas tutuyoruz. Kurtarıcılarla ve kurbanların ailelerine yağın yardımlarla ise gurur duymaktayız. Ölenler için adalet ve hayattakiler için güvenlik istiyoruz. Ve inanıyoruz ki, George Bush'un savaşı doğru cevap değildir. Hiç kimse bizim 11 Eylül'de yaşadıklarımızı yaşamamalıdır." Ama G. Bush bu türden

11 Eylül:

Bush terörünün bahanesi!

itirazlara hiç aldırmadı. Aradan bir ay geçmeden Afganistan ABD ve İngiliz uçakları tarafından bombalanmaya başladı.

Ortadoğu'ya korku ve diktatörlükle hükmeden ABD'nin, kulelerin çöküşünün kıyaslanmaz üstünlüğüne darbe vurmadığını kanıtlaması ve iplerin kontrolünü hızla kendi ellerine alması zorunluluktur. Bush, Cheney ve Powell, güdüseler olarak, ABD'nin ezici gücünün mührünü Ortadoğu'ya bir kez daha basmasını planladılar. Ortadoğu, teröristlerin hayvanlar gibi avlandığı bir safariye tanık olmalıydı. Uygulanacak şiddet ezici olmalıydı, sadece bu Pentagon'a üzüntüsünü unutturabilirdi.

ABD hükümeti dikkatli adımlarla, Arap dünyasını tahrik etmeden planını uygulamaya başladı. Cezalandırmak için en az

savunulan, en az dostu olan, en güçsüz, en fakir ve en ümitsiz yeri, Afganistan'ı seçtiler. Bin Laden, cinayetlerini meşurlaştırmak için çok uygun bir kılıftı. Henüz, El Kaide ve Bin Laden'in kim tarafından, hangi "kutsal" amaçla yaratıldığı dünya kamuoyu tarafından yeterince tartışılmamıştı.

Bombardımanların ve savaşın yarattığı yıkımın sonucunda 8 bin sivil Iraklı yaşamını kaybetti.

11 Eylül ABD kabinesine ve Bush'a "Yeni Amerikan yüzyılı" projesi için arayıp da bulamadığı politik zemini sunmuştu gerçekten de. 11 Eylül büyük çaplı bir terör eylemi olarak korku ve umutsuzluk yarattı. Her terör eyleminden sonra olduğu gibi, egemen sınıflar 11 Eylül'ü de kendi çıkarları ve ezilenlere daha fazla saldırmak için kullandılar.

Bush, 11 Eylül'den birkaç

gün sonra ünlü konuşmasını yaptı: Teröre karşı savaş ilan etti, bu savaşın nerede, ne kadar süreceğini bilemediğini ama terör yok edilene kadar devam edeceğini anlattı.

Konuşmasını "Ya teröristten yanasınız ya da bizden" ikilemiyle tamamladı.

Ekim 2001'de Afganistan'a saldıran Bush bir buçuk yıl sonra da Irak'a saldıracaktı.

New York Sendikalar Platformu'nun 11 Eylül açıklamasının devamı şöyle diyordu: "Savaş sayısız masum sivile kaçınılmaz olarak zarar verecek. Amerika'nın kanlı diktatörlüklerle ittifaklarını güçlendirecek ve küresel yoksulluğu derinleştirecektir."

Gerçekten de "Teröre karşı savaş" fikri, yoksul Afgan ve Irak halkları üzerinde şiddetle uygulanan ABD terörünün maskesi haline geldi. Irak

20 Mart 2003'te bombalandı. Irak'ta çatışmalar hala devam ediyor. On binlerce Iraklı bombardımanlarda ve sonrasında uygulanan ABD dehşetiyle yaşamını yitirdi.

ABD Irak'a saldırısının adını "Şok ve dehşet operasyonu" koymuştu. Bağdat günlerce, aralıksız bombalandı.

Bugün artık çok daha iyi biliyoruz ki G. W. Bush bir yalancıdır. 29 Ağustos 2004'te New York'ta düzenlenen ve 400 bin kişinin katıldığı söylenen dev Bush karşıtı gösteride en çok taşınana dövizlerden birisi Bush'un resminin üzerine yazılı olan "Yalancı" döviziydi.

Ama Bush'un bu yalanları söylemesinin bir nedeni vardı: 11 Eylül'den önce ve sonra geliştirilen tüm fikirler ve tutumlar, Afganistan'ın ve ardından Irak'ın bombalanması ve işgal edilmesi ve bu adım-

ların toplamı, Bush ekibinin, Amerika'ya karşı herhangi bir meydan okuma tehlikesini engellemek bahanesiyle, Amerika'nın askeri gücünün otoritesini tüm dünyaya, başta da Çin, Almanya, Japonya, Rusya ve Fransa gibi güçlere kabul ettirme araçlarıydı.

Ama Bush açısından evdeki hesap çarşıya uymadı. Irak, ABD şahinlerinin hiç beklemediği bir kararlılıkla direniyor. Irak'ın yeni bir Vietnam olduğu konusunda hemen herkes hemfikir.

Öte yandan bir direniş daha var: Irak halkı direndikçe güçlenen, güçlendikçe ve sokaklara çıktıkça Irak halkının direnişine güç veren küresel hareket.

Bush ve emperyalistler dünyaya yalan söyledi ama dünya küresel direnişle bu yalanlara karnının tok olduğunu gösterdi. Milyonlarca ama milyonlarca insan savaşa karşı sokaklara çıktı ve Irak halkının yalnız olmadığını haykırdı.

11 Eylül sadece "Yeni Amerikan yüzyılı projesi"nin uygulanması için Bush'a güçlü bir zemin sunmadı, aynı zamanda ABD'nin imparatorluğunun gerileyişinin de miladı oldu!

1919'da, Seattle'daki liman işçileri, Rus devrimine karşı kullanılacak olan silahları gemilere yüklemeyi reddettiler. Onları, San Fransisko, Londra, Hull ve başka yerlerdeki liman işçileri izlediler.

Aynı küresel dayanışma ruhundan dolayı, Lancashire pamuk işçileri, Amerikan İç Savaşı sırasında, savaşın köleliğe karşı olduğunu kavrayarak Abraham Lincoln'ü desteklediler. 1889'da, Avustralyalı işçiler ve başka yerlerdeki, Londra'daki büyük liman işçileri grevine mali yardımda bulundular. Son olarak, İskoçyalı tren makinistlerinin savaş araçlarını taşımayı reddetmesi bu önemli geleneğin bir diğer örneği.

İşçi hareketi içinde, uluslararası dayanışma, uzun ve şerefli bir geçmişe sahiptir ve sosyalizm fikrinin merkezinde yer alır. Milliyetçi propaganda engeline karşı, işçiler, Marks'ın 1848'de yazdığı gibi, gerçekten vatanları olmadıklarını fark edebilirler ve fark ederler de. Onların asıl kardeşleri, kendi sınıflarının dünyanın her yerindeki diğer üyeleridir.

Kapitalizm bugün, her zaman olduğundan daha küresel bir sistem. Bu sistem, ancak işçiler arasındaki uluslararası dayanışma yoluyla farklı bir dünyaya dönüştürülebilir. "Tek ülkede sosyalizm" olamaz. Tabii ki, bugün enternasyonalizm halkın zihnindeki tek geçerli fikir değil. Bizler, günlük olarak, "sağduyu" imajları tarafından bombardımana tutuluyoruz. Bu imajlar, bizim bir ulusa ait

Sosyalistler ne diyor?

Colin BARKER
Çeviren: Arife KÖSE

Enternasyonalizm: Bütün dünyanın işçileri birleşin

olduğumuz ve bu ulusun diğer uluslarla rekabet etmek zorunda olduğu fikrini destekliyorlar.

Sporla, bizi tanımlayan şey "takımımız"dır. Kültürel olarak, bizim ülkemizin bir filmi Oscar ödülünde iyi sonuçlar aldığı mutlu olmak zorundayızdır. Eğitime bile önem vermemiz beklenir, çünkü eğitim bizim rekabet gücümüzü arttıracaktır. Emperyalist savaş desteklemeliyiz, çünkü orada savaşanlar "bizim çocuklarımız"dır.

Milliyetçiliğin öne sürdüğü nedir? Bizler, "İngiliz" ya da "Fransız" olarak, "dışımızdaki" diğer insanlarla sahip olmadığımız hangi ortak özelliklere sahibiz? Dolayısıyla, sömürülen bir işçinin zengin şirket yöneticisiyle ya da büyük toprak sahibi ile ortak bir noktası var mıdır? Milliyetçilik bizi, belirli bir devlet altında bir araya getirir ve sınıfsal olarak böler.

"Sağduyu"dan kaynaklı olarak ortaya çıkan bu milliyetçi tutum alternatifsiz değildir. Milliyetçiliğe karşı çıkan tutumların kaynağı, sömürü ve egemenlik ilişkilerinin bize yaşattıklarıdır. Sıradan insanların, diğer insanların ulusunu, rengini, dinini ve başka özellik-

lerini dikkate almaksızın onlarla ilişki kurma yetenekleri her zaman kendisini gösterir.

Daha yaşlı olan okuyucular, 1980'lerin Etiyopya'sındaki kıtlık görüntülerinin hayır kurumları tarafından nasıl yakalandığını ve bu görüntüler sayesinde kitlelerin sempatisinin toplandığını hatırlayacaklardır.

Güney Afrika'daki ayrılıkçılığa karşı siyahların verdiği mücadele dünya çapında büyük destek topladı. Bugün, yüz milyonlarca insan, adaletsizliğe karşı direnişin sembolleri olarak kendilerini Filistinlilerle özdeşleştiriyorlar.

Ekonomide yaşananlar politikayı ve fikirleri belirlerler. Her işçi iki tür tepki verir. Bir tanesi kapitalizmin rekabetçi karakterine karşı geliştirilen, bir iş sahibi olmak ve daha sonra bu işi kaybetmek konusunda endişelenmek, korku ve yalnızlık gibi tepkilerdir. Bu tepki, bölünmeye neden olur ve hareketimizi zayıflatır.

Diğer tepki ise, sömürülenlerin ve ezilenlerin dünya çapında verdikleri mücadeleleri ve kendileri gibi acı çeken diğer kardeşlerini fark etmeleridir. Bu, sınırların ötesine ulaşan bir dayanışma duygusudur.

Rakip eğilimler arasındaki iç savaş, işçi hareketleri içerisinde kendi ifadesini bulur. Bir taraftan "ara bulucu"lar, sendikaların, patronların kâr etme ihtiyaçları karşısında boyun eğmelerini, savaşta "ülkemiz"in arkasında yer almalarını, şirketler daha düşük ücret ödemek için üretimi yurt dışına kaydırdıklarında "İngilizler'in işleri"ni korumalarını isterler.

Diğer yandan, patronlarla sevimli anlaşmalar yapılmasına karşı tartışan, emperyalizme karşı çıkan, hem çalışanların işlerini kaybetmemeleri için, hem de diğer ülkelerdeki işçilerle dayanışmak için çaba harcayan sosyalist sol vardır. Sosyalistler için, Irak'taki savaşa karşı mücadele etmek ve mültecilere yapılan saldırılara karşı mücadele etmek aynı şeydir.

Bunun nedeni sadece bizim, emperyalist kasaplığa, hırsızlığa, her türlü ırkçılık belirtisine karşı mücadele eden iyi insanlar -aslında öyleyiz- olmamız değil, kendi sınıf çıkarlarımızın her zaman enternasyonalist olduklarını bilmemizdir.

1919'daki Seattle örneği ile başladım. 80 yıl sonrasına gelelim. 20. yüzyılın son büyük

eyleminde, Dünya Ticaret Örgütü'ne karşı yapılan gösterilerde yeni bir enternasyonalizm ruhu yeniden doğdu. 1999 Seattle'ı birbirinden çok farklı bir sürü kampanyayı ve konuyu bir araya getirdi.

Seattle'ın önemi, önceden birbirinden ayrı olan grupların aktivistlerinin, verdikleri

mücadeleler arasındaki bağlantıyı bulmuş olmalarında yatar. Bu mücadelelerin bir araya gelmiş olmaları, kitlesel kampanyaların nasıl tanımlanabileceği ve bu kampanyaların ortak düşmanlarla nasıl karşı karşıya gelebileceği konusunda yeni soruların ortaya çıkmasına yol açtı. Bu yeni yüz yılın başları, Birinci Dünya Savaşı'nı sona erdiren devrimlerden beri görülmemiş çok büyük savaş karşıtı hareketlere tanık oldu.

Büyük uluslararası forumlarda, yeni bir aktivistler kuşağı, özgürlük hareketlerinin nasıl ilerleyeceği konusunda tartışmalara katılıyorlar. Onlar için uluslararası dayanışma sorgulanamaz bir şey. Onlar küresel kapitalizmi asıl düşman olarak tanımlıyorlar.

Sadece beş yıl önce, kim, sendika temsilcilerinin Paris'e ya da Bombay'a kıtalar arasında ya da dünya çapında bağlar kurmak için gidebileceklerini hayal edebirdi? Büyük bir devrimci potansiyel ile birlikte yeni bir dönem başladı.

Antikapitalist gösteriler ve savaş karşıtı gösteriler, ve uluslararası forumlar, bizim güçlükle hayal edebileceğimiz, aşağıdan, yeni bir enternasyonalizm meydana getiriyorlar.

Çin: Uyanan dev küresel bir tehdit mi?

On yıldan fazla bir süredir ABD yetkilileri, Çin'i, kendi dünya egemenliklerine karşı bir tehdit olarak görüyor. ABD'nin bu korkusu her ne kadar tartışılabilir olsa da, Çin gerçekten de ABD'nin denetimi dışında, ekonomik, siyasi ve askeri alanlarda bir başka süper güç olarak gelişimini sürdürüyor ve dünya emperyalist dengeleri içindeki yerini gün geçtikçe daha da pekiştiriyor. ABD yetkilileri bu durumu göz ardı edemez. Nitekim bugünkü dünyaya şekil veren, ABD politikalarını büyük ölçüde belirleyen "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi", AB ve Japonya gibi emperyalist ülkeleri olduğu kadar, Çin'i durdurmaya yönelik olarak hazırlandı.

Öte yandan Çin küresel kapitalizm içinde bir istikrar unsuru oluşturuyor. Çin Komünist Partisi'nin bürokratları son dönemde Bush'un "teröre karşı savaş"ına destek verirken, 2001 yılının aralık ayında Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) girerek, küresel kapitalizme entegrasyonunu da hızlandırdı.

Devlet kapitalizminden, piyasa kapitalizmine

Çin bürokrasisi, Batı'da piyasa kapitalizminde olduğu gibi, 1970'lerin sonunda içinde bulunduğu krize ve istikrarsızlığa bir yanıt arayışına girdi. Dönemin yeniden güç kazanmış lideri Deng Xiaoping, 1978 yılında "dört modernleşme" programını ilan etti: devlet

denetiminde tarım piyasasının oluşturulması ve halk komünlerinin kaldırılması; dışarıya yönelik özel ekonomik bölgeler oluşturulması ve bu bölgelerde yabancı sermaye ile ortak tesisler kurulması ve son olarak dış ticaretin kısmen liberalleştirilmesi. 1980 yılında Mao'nun kendi yerine atadığı Hua Guofeng'in istifasının arkasından ekonomik liberalleşme yaygınlaştırılarak, bürokrasinin konumu pekiştirildi.

Ancak 1980'lerin sonunda liberalleşen ekonomide aşırı tüketim ve enflasyon gibi kapitalizmin yapısal sorunları görülmeye başlandı. Bu sorunlar tıpkı Sovyet Bloğu'nda olduğu gibi, kısa sürede siyasi krize yol açtı. Bürokrasi içindeki çelişkiler artarken, Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) 13. Kongre'sinde "piyasa sosyalizmi"nin teorik çerçevesi atıldı. Bürokrasi, ekonomik ve siyasi krizleri denetlemekte zorluk çekiyordu.

1989'da Pekin'in Tienanmen Meydanı, ülkenin modern döneminin en büyük ayaklanmalarından birine tanıklık etti. Ayaklanma, aynı zamanda Çin bürokrasisinin içinde reform yanlısı kanadın da ezilmesine yol açan büyük bir katliamla bastırıldı. Böylece Çin bürokrasisi, 1989'da Doğu Bloku'nda ve 1991'de Sovyetler Birliği'nde stalinist rejimlerin düştüğü durumdan, binlerce emekçinin ve gencin kanı pahasına kurtuldu.

Tienanmen katliamı, siyasi reformların durdurulmasıyla sonuçlandı.

Devlet kapitalizminden piyasa kapitalizmine Çin egemen sınıfı

Ancak bürokrasinin şahin kanadının ekonomik alternatif bir programı olmadığı için, kısa bir süre sonra ekonomide liberalleşme yanlısı bürokrasi yeniden yükselmeye başladı.

Çin, 2001 yılının sonunda resmen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi oldu. 2002 yılının sonunda gerçekleşen ÇKP'nin 16. Kongre'si, merkezi bürokrasinin denetiminde ülkenin belirli bölgelerinde dünya piyasalarına kısmi açılımı, küresel sisteme bütünüyle entegrasyon yönünde kökünden değiştirdi. Çin Dış Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Bakanı Shi, Çin'in DTÖ'ye girmesiyle ilgili olarak şöyle diyor: "Tüm bu değişimlerin, ekonomik gelişim ve ekonomik işbirliği alanında ülkemize çok daha kapsamlı etkileri olacak ve Çin'in ekonomik küreselleşmede yerini almasına yardımcı olacak." Ancak bu üyelik, ekonomiyi bütünüyle

küresel piyasanın, yani çokuluslu şirketlerin denetimine açmak, Çin'e pahalıya mal olacak. Nitekim DTÖ üyeliği nedeniyle ülkenin otomotiv sektörünün yüzde 60'ı ve gıda sektörünün yüzde 50'si tehdit altında. Bu ise milyonlarca Çinli için yok-sulluk ve işsizlik anlamına geliyor.

Çin "mucizesi"

Çin'in ekonomik gelişmesi çoğu kez abartılıyor. Dünya Bankası, Çin'in "geçiş ekonomisi"ni, kalkınmakta olan ülkeler için örnek olarak gösteriyor. Oysa bu başarıların arkasında yatan gerçeklere göz atmakta yarar var. Çin'in diğer tüm ulusal devletlerin yöneticilerini ve kapitalistlerini korkutan başarısının arkasında bir kaç konjonktürel gelişme var: 1979-89 arasında gelişen demokratik hareketin kanlı bir şekilde ezilmesi, Sovyet Bloku'nun yıkılması sonrası ortaya çıkan yeni dünya düzeninin istikrarını tehdit etmeyecek ilişkilerin geliştirilmesi; DTÖ, IMF ve Dünya Bankası reçeteleriyle yeni liberal politikaların hayata geçirilmesi ve nihayet, uygulanan son derece ilkel ve acımasız sermaye birikim rejimine karşı her türlü başkaldırının, ancak bir diktatörlük altında mümkün olabilecek şekilde şiddetle bastırılması.

Ülkenin ulusal olarak görülen ekonomik başarıları, bütünüyle bir kaç kıyı kentin ve çevresinde gerçekleşiyor. Patlayan ekonomi, çok büyük ölçüde yabancı sermaye yatırımlarına, ABD ve Avrupa pazarlarına ve ucuz dışarıya ürünlerine bağlı. Ülkenin yabancı sermaye yatırımlarına ve dünya ekonomisine bu

derece entegre olması, kapitalizmin küresel dalgalanmaları ve krizlerinden de artan oranda etkilenmesine yol açıyor. Nitekim bu çelişkiler, yani ülke içinde ulusal gelirin artan oranda adaletsiz dağılımı, ekonominin giderek merkezi hükümetin denetiminden çıkması ve küresel ekonominin çelişkilerinin her gün daha da hissedilir olması, Çin'in DTÖ'ye girmesiyle birlikte hızlanacak ve derinleşecek.

Çin'in ekonomik başarıları, çoğu kez kapitalizmin ilk yıllarında görüldüğü oranda ilkel ve acımasız bir sermaye birikim sürecine tekabül ediyor. Son 25 yılda nüfusun büyük kısmının ekonomik durumunda olumlu bir gelişme olmadı. Yüz milyonlarca insanın yaşamı ise çok daha kötüye gitti. Kentlerle kırsal kesim, kıyı kentleriyle, ülkenin geri kalan kısmı ve kentlerde işçilerle bürokrasi ve yeni yönetici sınıflar arasındaki fark giderek açılırken, sınıf çelişkileri de artıyor.

Çin mucizesi, bu ülkenin ekonomik potansiyellerinin açığa çıkmasının sonucu değil, kapitalist küreselleşmenin bir ürünü.

Sonuç

Çin bugün çağdaş kapitalizmin en uç anlamda zaaflarına ve güçlü yanlarına sahip. Ülke 1990'ların ortasında dünyada en fazla dış yatırım yapan sekizinci ülke durumundaydı. Ülkenin elde ettiği dolar fazlası, sanayileşmede ara maddelere olduğu kadar, askeri harcamalara da gidiyor.

Çin'in bölgesel bir güç olarak taraf olduğu askeri gerginlikler, her ne kadar ABD'nin Ortadoğu'daki askeri maceralarının gölgesinde kalsa da, artarak

sürüyor. Çin 2002 yılında askeri harcamalar için 51 milyar dolarlık bütçeyle, ABD ve Rusya dışındaki tüm diğer ülkelerden daha fazla pay ayırmıştı. Bu pay son yıllarda hızla artıyor.

1989'da II. Dünya Savaşı sonrası ilk kez oluşan çok kutuplu dünyada, daha önce tartışılmaz olarak görülen ABD'nin hegemonyası, artık tehdit altında. Çin ABD için hem ekonomik hem de askeri anlamda bir tehdit oluşturuyor. Ancak bu şimdilik küresel bir boyut yerine, bölgesel düzeyde sürüyor. Ama bu bile ABD yetkililerinin gözünü korkutuyor. Çünkü tarihin çöplüğü, bir zamanlar yenilmez denilen imparatorluklarla dolu. Söz konusu ABD olunca, bir zamanlar dünya ekonomisinin üçte ikisine hakim olan bu ülke, bu konumunu büyük ölçüde kaybetmiş durumda ve küresel hegemonyasını ancak askeri gücüyle ayakta tutabiliyor.

Peki bugün ABD emperyalizmine karşı güçlenen ve bir tehdit oluşturan Çin, bizim Bush'a ve ABD emperyalizmine karşı mücadelede bir müttefik olarak görülebilir mi? Sosyalistler böyle bir çatışmada, ABD'ye karşı Çin'in yanında mı yer almalı? Stalinist ve ulusalcı sol geçmişte bir çok kez iki emperyalist güç arasında taraf oldu. Sosyalistler, iki emperyalist ülkenin rekabetinde, asla taraf olmazlar. Çünkü, bizim için asıl olan, çeşitli sermaye blokları arasındaki rekabette taraf olmak değil, işçi sınıfının küresel çıkarlarını korumaktır. Bu ise, ne Çin ne ABD, hiçbir sermaye sınıfının egemen olmadığı, savaşımsız ve sömürsüz başka bir dünya için bağımsız bir mücadeleyi zorunlu kılar.

F. Levent ŞENSEVER

Çin'i değiştirecek güç, Tienanmen'da tanklara direnen genç

Güney Amerika'da ayaklanma

Güney Amerika'da son üç yılda Bolivya, Arjantin ve Ekvator'da ayaklanmalar sonucu hükümetler düştü. Peru'da **Fujimori** diktatörlüğünün yerine geçen **Toledo** hükümeti ayaklanmalarla sarsıldı. Brezilya'da 20 ay önce seçimle işbaşına gelen İşçi Partisi'nin adayı **Lula** politikaları İşçi Partisi'nden kopuşlara ve yeni bir solun şekillenmesine yol açıyor. Venezüella'da ise yoksul yığınlar kendi hükümetleri olarak gördükleri **Chavez**'i zenginlerin darbelerine karşı korumak için seferber oluyorlar. Venezüella'da iki darbeyi engelleyen yığınlar son olarak da referandumda **Chavez**'e güven oyu vererek zenginleri bir kere daha yenilgiyi uğrattılar.

Güney Amerika'da son 20 yıl işçi sınıfı ve sol için çok zorlu geçmişti. 1964'de Brezilya'da, 1973'de Uruguay ve Şili'de, 1976'da Arjantin'de ve 1980'de Bolivya'da darbeler olmuştu. Bütün bu darbeler işçiler ve sol için öldürücü sonuçlar yarattı.

1980'lerde Güney Amerika ülkeleri sivil yönetimlere geçmeye başladılar. İşçi mücadeleleri başladı ancak darbeler öylesine ağır hasara yol açmıştı ki toparlanmak kolay olmadı.

1990'larda Güney Amerika'ya IMF ve Dünya Bankası politikaları, yani yeni liberalizm geldi. IMF politikaları emekçi yığınlara büyük bir saldırıydı.

1997'de Uzak Asya krizi patladı ve bu krizin en çok etkilediği bölge başta Brezilya olmak üzere Güney Amerika oldu. Uzak Asya krizi emekçiler için koşulları daha da kötüleştirdi.

1990'lar aynı zamanda işçi hareketinin direnişinin güçlendiği dönem.

Şimdilerde ise Güney Amerika'da yepyeni bir gelişme yaşanıyor.

Ekvator

Güney Amerika'daki ilk patlama Ekvator'da yaşandı.

Ekonominin %5 küçülmesi ve enflasyonun %60 artması üzerine 2000 yılının Ocak ayında **Pachakutik** denen yerli hareketi başkent **Quito**'ya girerken ordu sadece parlamentoyu korumaya çalışıyordu.

Başkan **Jamil Mahuad** kaçtı ve yerine bir yargı, bir subay ve yerli hareketinin bir liderinden oluşan devrimci bir cunta geçti.

Ordu derhal müdahale etti ve kaçan Başkan'ın yardımcısını iş başına getirdi.

Ancak sonraki 3 yıl gösteriler devam etti ve Şubat 2001'de yeni bir ayaklanma yaşandı.

2002 yılında ise yeni liberaller **Gutiérrez** liderliğindeki bir kolaysyon karşısında yenildiler.

Arjantin

19-20 Aralık 2001 ayaklanması bir çok kendiliğinden hareketin yan yana gelmesi ile gerçekleşti.

Radikal Parti'den **De La Rúa** işçi sınıfının ve küçük burjuvazinin banka hesaplarına el koymaya kalkışınca ayaklanma başladı.

Başkent **Buanes Aires**'in varoşları ayaklanıp Başkanlık sarayına yürüyünce polisler iki gün süren ve 30 kişisini ölmesine yol açan kanlı çatışmalar başladı. İkinci günün sonunda **La Rúa** helikopterle kaçtı.

La Rúa'nın kaçışından sonra muazzam bir istikrarsızlık başladı. Arka arkaya başkanlar devrildi ve ancak 18 ay sonra gerçekleşen seçimler nispeten istikrarlı bir hükümetin kurulmasını sağlayabildi.

Bolivya

Bolivya Başkanı **Gonzalo Sanchez de Lozada** 2003

Ekim ayında helikopteri ile kaçtı.

Silahlı madenciler, yerli örgütlenmeleri, köylüler ve **La Paz** işçileri **El Alto** mahallesinde toplanarak başkent merkezine doğru yürüyüşe geçince **Lozada** için kaçmaktan başka yapacak bir şey yoktu.

Ayaklanmanın fitili 2000 yılında **Cochabamba**'da içme suyunun özelleştirilmesine karşı direnişle başladı ve gelişti.

2003 Şubat'ın da hükümet vergileri arttırmıca neredeyse bir ayaklanma yaşanıyor. O günlerde 33 kişi çatışmalarda öldü.

Hükümetin göstericilere ateş açması farklı muhalefet hareketlerinin birleşmesini sağladı ve hareketin bu birliği **Sanchez de Lozada**'nın kaçmasına yetti. Yerine **Carlos Mesa** geçti.

Venezüella

Venezüella'da yoksullar hükümete karşı değil ama hükümeti korumak için iki kez ayaklandılar.

Chavez milliyetçi bir eski subay. Yukardan reformlarla yönetiyor ama hiçbir biçimde antikapitalist değil.

En önemli reformu

Güney Amerika'nın en büyük çokuluslu şirketi olan petrol şirketinde yaptı.

Egemen sınıflar **Chavez**'i devirmek ve IMF politikalarını açıkça uygulayacak birini iş başına getirmek istiyorlar. Bu amaçla iki kere darbe girişiminde bulundular. Birincisinde **Chavez** devrildi ama emekçilerin ayaklanması ile gene iş başına geldi. İkincisi ise gene emekçilerin yığınsal hareketi ile engellendi.

Brezilya

Güney Amerika'nın en büyük ekonomisine sahip olan ülke Brezilya.

20 ay önce seçilen **Lula** emekçi yığınların yeniş liberal politikalara bir tepki olarak Başkan oldu ama kendisi de çözüm olarak IMF politikalarını uygulamaya başladı.

Lula'nın partisinde bir çatlama yaşanıyor. Yeni bir sol parti, **Sosyalizm ve Özgürlük Partisi** kuruldu. ne var ki büyüyen hoşnutsuzluk bir ayaklanmaya henüz dönüşmüyor.

Yeni reformizm

Ayaklanma bir devrim değildir ama bir devrimin hazırlığı olabilir. Ancak Güney

Amerika'daki ayaklanmalar değişik ülkelerde farklı reformizmlerin iş başına gelmesine yol açtı.

Arjantin'de **Kirchner** on yıl önce yeni liberal politikaların uygulayıcısı olan **Peronist** partiden geliyor. Ancak **Kirchner** şimdi IMF ile pazarlık yapmanın yığınları bastırmak için gerekli olduğuna inanıyor. Peronistlerden destek almanın yanı sıra **piquetero** hareketini de etkisizleştirmiş durumda. Bazı subayların yargılanmasını sağlayarak da solun bir kısmını kazandı.

Bolivya'da **Mesa** benzer bir tutum aldı. **Evo Morales**'in liderliğindeki **cocaleros** (coca üreticileri hareketi) hareketine hükümetini açtı.

Şimdi **Morales** başkanın yanında daha ileri adımlar atmanın ABD'yi kışkırtacağını söylüyor.

Lula Güney Amerika'nın yeni reformizminin en güçlü ismi.

İşçi hareketinin bir ürünü olan **Lula** şimdi IMF ile uzlaşıyor. O da aynı Mesa ve Morales gibi daha ileri adımların ABD'yi kışkırtacağını iddia ediyor.

Topraksız İşçiler Hareketi ise henüz **Lula**'yı karşısına almış değil. Hala bir ölçüde **Lula**'ya güveniyorlar.

Chavez ise en reformcu lider ama kesinlikle devrimci değil. Reformlar yapıyor ama tüm sistemi karşısına almıyor.

Ne var ki bugün Venezüella'da yığınlar hızla sınıf mücadelesinin gerçeklerini görüyorlar.

Chavez bir yandan emperyalizme ve zenginlere karşı çıkıyor ama diğer yandan da süreklilik olarak onlara tavizler veriyor.

Ya devrim?

Ayaklanmalar henüz devrime dönüşmedi. Ancak ayaklananlar henüz ağır bir yenilgi de almadılar.

Yeni reformistler her yerde yığınlara tavizler veriyorlar ve karşılığında almaya cesaret edemiyorlar.

Ancak eninde sonunda dünya ekonomisi bu reformist yönetimlere daha ağır bir baskı yapacak.

Özellikle borçlar için püf noktası. Yeni reformistlerden ulusal burjuvazileri IMF ile ilişkileri korumalarını istiyor, emekçi yığınlar ise yaşam koşullarında daha fazla gerileme, kesinti istemiyor. İşte bu çelişki önümüzdeki dönemde yeni gelişmelere yol açacak.

Devrimci sol hızla böyle bir duruma hazırlanmak zorunda. Çeşitli ülkelerde sol yığın hareketi ile ilişkiler kurmaya çalışıyor ama bunlar henüz çok yetersiz.

Son on yıllarda ortaya çıkan bir önemli olgu ise yerli hareketi.

İspanyolca konuşmayan ve bazı Güney Amerika ülkelerinde nüfusun yarısına ulaşan yerlilerin hareketi daha çok kimliklerinin tanınması üzerine kurulu. Ancak onlar da elbette yeni liberal politikalarından şiddetle etkileniyorlar.

İspanyolca konuşanlar, işçi sınıfının önemli kesimleri de, henüz yerli hareketine uzak duruyor.

Sosyalistler işçi sınıfı ile yerli hareketi arasında sağlam bağlar kurmak ve bu iki hareketi birleştirmek zorunda.

Önümüzdeki dönemde Güney Amerika da çok daha radikal gelişmeler yaşanabilir. Bolivya, Arjantin ve Venezüella hızla sınıf mücadelesinin çok daha keskinleştiği ülkeler haline gelebilir. Brezilya, Uruguay onları takip edebilir.

Bu yazı **Devrimci Sosyalist İşçi Partisi**'nin (DSİP) kardeş örgütü, İngiliz **Sosyalist İşçi Partisi**'nin (SWP) aylık yaygın organı **Socialist Review** dergisinde yayınlanan **Chris Harman**'ın makalesinden özetlenerek yazılmıştır.

İsyandan ikona CHE

Che Guevara antikapitalist hareketin en yaygın sembollerinden biri. Dünyanın neresinde bir gösteri olsa, onun resmini taşıyan gençler görürüz. Yaklaşık 40 yıl önce ölmüş bir devrimci halen güncelliğini ve popülaritesini güçlü bir biçimde koruyor. Peki Che'yi harekete yeni atılmış bu kuşağın (neredeyse) tümü için sembole dönüştüren ne? Niçin insanlar genellikle hayatının ve politik yaşamını çok az bildikleri birinin resmiyle yürüyor ve onu bir ikona dönüştürüyor? Bunları anlamak için Che'nin yaşamına biraz daha ayrıntılı bakmalıyız.

Gençlik yılları ve motosiklet günlüğü

Guevara çok politik bir dönemde ve politik bir toplumda yaşadı. Büyümekte olduğu zamanlarda Arjantin'e kargaşa ve şiddetli sınıf çatışmaları hakimdi. Ailesi tuhaf ve karanlık bir geçmişe sahip olan Arjantin Komünist Partisi ile yakın ilişki içindeydi. Dolayısıyla yaşadığı ortamda politika hep vardı.

Genellikle Che'nin gençlik yıllarında çıktığı motosiklet yolculuğu sırasında devrimcileştiği söylenir. Bu Latin Amerika gezisine ilk başta bir macera olarak girişmişti. Ancak yaşadığı bir dizi deneyim sonucunda düşünceleri yavaşça değişmeye başladı.

Burada Che hakkında uydurulan efsanelere ilişkin söylemek gerekiyor ki politik bilinç doğuştan gelmez. Hiçbirimiz mucizevi olarak her şeyin farkında doğmadık. Yine hiçbirimiz üç yaşında Marks'ı okumadı ve beş yaşında da Kapital'in üç cildini bitirmedi. Bir çoğumuz önce sıradan hayatlara sahipti. Deneyimler yaşadık, kızgınlık ve huzursuzluk duymaya başladık ve sonuçta bunları politik bir anlayışa, giderek de devrimci bir anlayışa dönüştürdük.

Motosiklet Günlüğü de böyledir. Guevara bir keşif gezisine çıkmıştı, Latin Amerika'yı görmek istiyordu. Bu gezinin sonucunda 'ilahi' bir değişim geçirdiğini ve devrimciliği seçtiğini söyleyemeyiz. Devrimci bir yaşamı seçmek için önce Arjantin'e dönmesi ve ikinci bir maceraya atılması gerekecekti. Bununla beraber Che bir doktordu ve gezisinde yoksulluk sonucu doğan hastalıkları gördü. Amazon'da cüzam yaygındı ve Che günlüğüne "Bu kapitalizmden kaynaklanıyor" diye yazdı.

1954'te Guatemala'ya gitti. O günlerde Guatemala birçok devrimci için önemli bir yerdi. Ulusalçı bir reformist parti iktidardaydı ve bu iktidara karşı ABD tarafından açıkça desteklenen ve hatta örgütlenen bir darbe gerçekleşmişti. ABD kendi çıkarına olmayan reformları komünizm olarak karalıyordu ki o dönemde her ilerici harekete karşı ABD bu şekilde saldırıyordu. Cuntaya karşı direniş başladı ve Guevara da bu direnişin içinde yer aldı. Che

Guatemala'dan ayrıldığında kafasında şu soru yankılanıyordu: Guatemala'da yönetim niçin bu kadar çabuk yenilmişti?

Gerilla savaşı

Che Guatemala'da yaşadıklarından daha çok ve daha sert mücadele edilmesi gerektiği sonucunu çıkardı. Guevara'ya göre problem askeriydi: Guatemala'da halk silahlandırılmamış ve direnişe hazırlanmamıştı. Che bir antiemperyalisti, fakat sosyal dönüşümü yaratacak gerçek gücün işçi sınıfı olduğunu söyleyen bir geleneğin üyesi değildi. Kendini kitle hareketiyle bağlantılı görmüyordu. Belki Arjantinli olduğundan ve Peronizmin işçileri iktidarlarını güçlendirmek için sadece bir enstrüman olarak kullandığını gördüğünden kaynaklanıyordu bu güvensizlik.

Küba devrimi

Castro'yla Meksika'da karşılaştı ve ondan ciddi derecede etkilenildi. Bu biraz ilginçtir çünkü daha önce Castro'dan daha politik Kübalı grup ve kişilerle tanışmıştı. Castro'nun Marksist eğitimi çok sınırlıydı ve devrimci bir ulusalcılığı savunuyordu.

Castro ve Che'nin ortak olarak gördükleri Latin Amerika'daki diktatörlüklerin ve bölgedeki emperyalist çıkarların üstesinden gelmenin gerekliliği idi. Yine ikisi de, farklı geleneklerden gelmelerine rağmen, kitle hareketinin değişimin motoru olamayacağını düşünüyordu. Che Peronizmden, Castro ise Küba Komünist Partisi'nden yola çıkarak bu düşünceye varmıştı.

Castro ve Che tartışmalarını sürdürürken, geliştirdikleri düşüncelerin dışında açık bir alternatifleri yoktu. Bir yanda Stalinizm ve Komünist Partiler,

diktatörlüklerle ve yozlaşmış yönetimlerle anlaşma yoluna gidiyordu. Diğer yanda ise devrimciler çok küçük ve kararlı bir grup olarak devrim yapmak için (genellikle kırsal alanlarda) mücadele ediyordu. Dolayısıyla kentlerdeki işçi sınıfını önemseyen bir anlayış yoktu. Onlara (işçilere) düşen kırsalda sürmekte olan gerilla mücadelesini desteklemektir. Che ve Castro etkin ve sıkı bir askeri örgütün gerekliliğinde anlaştılar. Bunu bir savaş olarak görüyorlardı.

Küba Devrimi iki yıl içinde gerçekleşti. Batista kısa bir mücadelenin ardından devrildi. Nihayetinde bir avuç devrimci vardı. 1956 Aralık ayında saldırıya uğrayan gemiden sadece 18 kişi kurtulmuştu. Dağlardaydılar ve izole olmuşlardı.

Mücadele çok çabuk oldu. Önemli bazı çarpışmaları kazanmış olsalar da Küba Devrimini sadece bununla sınırlı düşünmemek gerekir. Batista rejimi çok istikrarsızdı ve çürümüşü. Dolayısıyla halk bu zalim rejime karşı gelişmekte olan devrimci gerillaların mücadelesine çok düşünmeden sembolik düzeyde destek verdi.

ABD yaşananlardan Batista'yı sorumlu tutuyordu ve kısa zamanda desteğini çekti.

Küba'daki tek devrimci hareket Castro'nun 26 Temmuz Hareketi değildi. Ancak kısa zamanda hareketin lideri haline geldiler. Özellikle silahlı güçlerin tüm kanatlarında destekçileri bulunuyordu.

Bu devrim doğal olarak kendini sosyalist yada komünist olarak adlandıran bir devrim değildi. Şimdilerde bazı yazarlar Castro'nun her zaman bir Marksist ve sosyalist olduğunu ancak bunu o dönemde sakladığını söylüyor. Buna inanmak

aşırı saflık olur. Küba Devrimi'nin üç lideri vardı: Castro, Che Guevara ve Camilo Cienfuegos. Cienfuegos radikal bir milliyetçiydi ve çok popülerdi. Guevara coşkuyla okuyan bir yabancıydı ve kendini sosyalist olarak tanımlıyordu. Castro ise kendini sosyalist olarak tanımlamıyordu ve daha hatırı sayılır bir zaman tanımlamayacaktı. Komünist Partiyle ve diğer politik güçlerle ilişkileri düzeltmeye çalışıyordu.

Küba Devrimi'nin kendini sosyalist olarak tanımlaması iki yıl aldı. Yazarlar devrimin gizli sosyalist olduğunu tartışabilir. Ancak 'gizli' bir sosyalist devrim sosyalist devrimin doğasıyla çelişen bir durumu ortaya koyuyor.

Bu açıklamanın ardından ABD devrime karşı harekete geçti ve kısa süre sonra, 1961 Nisan'ında Domuzlar Körfezi saldırısı yaşandı. Devrim daha da radikalleşti.

Che yaşanan gelişmelerin ardından Sovyetler Birliği'ne ve Küba Komünist Partisi'ne daha da mesafeli bir konuma geçti. Sovyetler Birliği Küba'yı sadece bir dış politika aracı olarak kullanıyordu, ve göstermişti ki zorda kaldığında Küba'yı sonuna kadar savunmayacaktı.

Che devrimden sonra Çin'i ziyarete gitti. Çin'deki gibi bir kalkınma hamlesi başlatmak gerektiğini düşünüyordu. Castro'nun kendisi de Rusya'yla olan ilişkilerinde kuşkuyla bakıyordu. Guevara kaygılarında haklıydı. Sovyetler, Küba'yı, devrimi başka ülkelere yaymama koşulu ile destekledi. Bu ise Guevara'nın kıtasal devrim fikriyle açık bir çelişki yaratıyordu.

Guevara yaşadığı bu gerilimlerin etkisiyle Castro'ya daha mesafeli yaklaşmaya başladı. Ancak yine de Castro'ya sonsuz

bir saygısı vardı. Ne olursa olsun, devrimin lideri Castro'ydu.

Guevara enternasyonalist mücadeleyi sürdürmek için daha sonra Kongo'ya ve en sonunda da Bolivya'ya gitti. Che'nin Küba'dan temelli ayrılıp Bolivya'ya gitmesini Castro onayladı mı bilmiyoruz. Muhtemelen onaylamadı ve Che ısrar etti.

Che'nin Bolivya'daki son yılına gerçek bir trajedi hakim. Bolivya o dönemde Latin Amerika'da en deneyimli işçi sınıfına sahip olan ülkelerden biriydi. Che ve arkadaşları Arjantin sınırına yakın bir gerilla kampında kalırken birkaç yüz km ötede Bolivya maden işçileri de grev yapıyordu. Che, bundan günlüğünde sadece birkaç kez bahsediyor.

Sonuç

Guevara'nın kişiliğinde tuhaf bir karmaşa var. Bir yandan büyük bir kibire, kararlılığa ve devrime adanmışlığa sahipken bir yandan da aşırı mütevazı, Devrimden sonra önemsiz denebilecek görevleri almaya razı bir kişiliğe sahip.

Che'nin ortaya koyduğu gerilla savaşı yöntemsel bir yaklaşım değildi, sadece bir stratejiyi içeriyordu. Ona göre devrimler halihazırda bulunan örgütlü, disiplinli devrimciler sayesinde gerçekleşiyordu. Dolayısıyla devrimcilerin görevi devrim yapmak ve bu yüzden örgütlenmeleri, disiplinli kişiler olmaları gerekiyordu.

Halk adına böylesi küçük ve adanmış bir grubun çıkıp mücadele vermesi yanlış ve hatta tehlikeli bir düşünce aslında. Çünkü küçük bir grup devrim yapma yeteneğinde değildir. Devrim milyonlarca işçinin içinde aktif olarak bulunmasını gerektiren büyük bir sosyal süreç.

Che'nin politik mücadelesi ve Küba Devrimi'nin deneyimi bir sosyal proje olmanın ötesine gidemedi. Çünkü kitleleri mücadelenin öznesi yapmayı reddediyordu. Gerilla mücadelesi stratejisinin sonucunda gelen Castro rejimi 45 yıldır Küba'da tek bir seçim bile yapmadan varlığını sürdürüyor.

Başladığımız yere dönersek, Che daha iyi bir dünya arayışının vücut bulmuş hali. Che dünyanın değişebileceğini ve ancak bir hareketle değişebileceğini simgeliyor.

Guevara'nın yaşamı bizim için tarihsel bir ders. Bu ders dünyayı değiştirmek için devrime cüret etmekle başlıyor. Dünya nasıl değişecek sorusunun cevabı ise sadece kitaplarda değil tarihin içinde ve deneyimlerde aranmalı. Bu kararlı ve büyük 'serüvenci'nin yaşadıklarında da sosyal değişimin nasıl gerçekleşeceğine ilişkin büyük bir eğitimi tamamlayacak kadar ders var.

Erkin ERDOĞAN

Yeni bir sol, yeni bir politik odak

28 Mart seçimlerinden sonra Sosyalist İşçi'de yeni sol, solun ihtiyaçları ve anti kapitalist hareket arasındaki ilişkileri değerlendiren yazılar yayınlanmaya başladı. Bu tartışmanın çok önemli olduğunu, önümüzdeki dönemde bu önemin çok sayıda kurum ve insan tarafından görüleceğini düşünüyorum.

Yeni sol tabiri, bir dizi negatif çağrışım yapıyor geleneksel solun bazı kesimlerinde. Yeni, yani sivil toplumcu bir sol mu? Yeni, yani devrimciliği reddeden bir sol mu? Yeni, yani yeni dünya düzencisi bir sol mu? Yeni, yani sıfırdan başlayan hiçbir geleneği olmayan bir sol mu?

"Yeni sol"la anlatılmak istenen bu yaklaşımların hiçbirisi değil.

Yeni sol, anti kapitalist hareketin küresel sermayeye meydan okuması ve en önemlisi savaş karşıtı hareketin anti emperyalist bir odakta milyonlarca insanı harekete geçirmesinin sonucunda hareketin sola ihtiyaç duyduğunu göstermek için devrimci sosyalistler tarafından kullanılmaya başlandı.

Solun solunda, radikal taleplere sahip olan, parlamenter solun dışında anti kapitalist hareketin bir parçası olmaya çalışan sol, gerçekten de yeni bir yaklaşımı benimsemek zorunda.

Uzun bir süredir iki dinamik iç içe geçmiş bir şekilde ilerliyor. Anti kapitalist hareket bir dizi yenil-

iğe sahip. En önemlisi, hareketi ileri sıçratan yeni radikalleşen aktivistler, otomatikman sola yaklaşıyorlar. Geleneksel solun aralarına bu solun hiyerarşik, içe kapalı, şeffaf olmayan, uzlaşmacı, zaman zaman milliyetçi yaklaşımları nedeniyle mesafe koyuyorlar.

Bu yüzden sol bu geleneksel özelliklerinden kopmak zorundadır. Yeni sol, milliyetçi olmayan, şeffaf, kapitalizmle asla uzlaşmayan, parlamenterist değil özgürlüğü sokaklarda arayan bir politik ve örgütsel zemine sahip olmalıdır. "Bunun yenilikle ne alakası var?" diye sorulabilir. Bu soruyu soranlar Türkiye'de ve dünyada stalinizmin ve sosyal demokrasinin sınıf mücadelesinde açtığı ağır yaralara baktıklarında, bu geleneklerin tutucu, fırsatçı ve uzlaşmacı özelliklerinin her önemli hareketin kapitalizm karşısında aldığı yenilgide sahip olduğu payın büyüklüğünü göre-

bilirler.

İşleyen bir diğer dinamikse savaş politikalarını ve neo liberal uygulamaları savunan sosyal demokrasinin krizini derinleştiren sınıf mücadelesidir. Küresel sermaye işçi sınıfı ve toplumun tüm emekçi kesimlerinin kazanılmış haklarına ve ekonomik standartlarına IMF ve DTÖ gibi kurumlarıyla şiddetli bir biçimde saldırmaya devam ediyor. Emekçi sınıflardan aldıkları oylarla iktidara gelen sosyal demokrat partiler, bu saldırı politikalarını her hangi bir sağ parti gibi uyguladıkça ideolojik ve siyasi bir krizi aynı anda yaşamaya başlıyorlar. Üstelik bu partilerin tabanında ciddi bir erezyon ve güvensizlik atbaşı gidiyor.

Reformist partilerin sağa kayması, reformlar için "mücadele eden" partiler olmaktan çıkıp sermayenin en vahşi saldırı programını uygulayan kukla bir

komiteye dönüşmesi, hareket içinde reformlar için mücadelenin politik aracı ve sesine duyulan ihtiyacı çok daha şiddetlendiriyor. Örneğin Lula'nın devlet başkanı seçilmesi Brezilya'da İşçi Partisi'nin merkeze daha çok kaymasına ve mali piyasalara güven vermek için artan şekilde neo-liberal politikalara sarılmasına -Avrupa sosyal demokrasininin tarihinden çok tanıdık bir görüntü - yol açtı.

Birincisi reformizmin ölmediğini ama yaşadığı siyasal erezyon nedeniyle radikal solun doldurması gereken geniş bir boşluğun oluştuğunu görmeliyiz. Üstelik reformizm, reformist partilerden çok daha geniş bir durumu kapsar: Toplumun devrimci dönüşümü yerine, kapitalizmi göreceli olarak iyileştirmeyi yeğleyen, bir politik hareket olarak köklerini işçi sınıfının kapitalizm altındaki yaşamından, fiziksel şartlarından alır.

Özellikle bu şartlar işçilerin her ne kadar mücadele içinde olsalar da, toplumun kontrolünü ele alma yeteneklerinden şüphe duymalarını sağlar.

Sol, hareketin bir parçası olmayı başardığı oranda, reformist partilerin yaşadığı krize, emek hareketinin yeni ve güçlü sözcüsü, bu hareketin en radikal kesiminin ta kendisi olarak yanıt verebilir ve ortaya çıkabilir.

Bunun için sol aralıksız kampanyalar sürdürmek, savaşa ve küresel kapitalizme meydan okumaya devam etmek ve solun solunda bir seçenek oluşturmak için birleşik eylem, tartışma ve örgütlenme sürecine hız vermek zorunda. Hareketin ihtiyaç duyduğu reform taleplerini sahiplenebildiği, bu reformlar için radikal ve birleşik bir mücadele platformu yaratabildiği ölçüde, solun yenilenirken aynı zamanda hareketin sesi, yeni radikalleşen aktivistlerin bir hareketi olmasının ve kapitalizme karşı beklenmedik önemde mevziler kazanabilmesinin önünde hiçbir engel yok.

Şenol KARAKAŞ

Sosyalist İşçi bütün okurlarını "Yeni bir sol üzerine tartışmalar"a yazmaya davet ediyor. En fazla 250 kelime ile yazılmış görüşlerinizi bekliyoruz.

Latinciler

Türkiye'de bir tür sol var. Dünya'da Latin Amerika ülkeleri dahil pek bir benzerini bulmak mümkün değil. Bunlar Latin Amerika'daki devrimci mücadeleye hayranlar.

Doğrusu, Latin Amerika'da güçlü, etkili bir mücadele bir süredir yükseliyor. Bu nedenle devrimciler Latin Amerika'ya dikkatle bakmak zorunda. Ne var ki Türkiyeli Latinciler dünyanın geri kalan kesimlerdeki mücadelelere pek aldırıyorlar.

Avrupa ve Kuzey Amerika'daki mücadele "emperyalist ülkelerin" işçi sınıflarının mücadelesi olarak görülüyor. Küçümseniyor. 2 milyon emekçi Londra'da savaşa karşı çıkmış. Latinciler için önemli değil. Bu gösteriler bütün dünyada emekçilere ilham kaynağı olmuş. O da önemli değil.

Fransa'da, İtalya'da milyonlar genel greve çıkar Latincilerin umurunda değildir. Ama bir Latin Amerika ülkesinde bin belediye işçisi greve çıkar, bizim Latinciler ayağa kalkarlar.

Latinciler bir de liak kampa yer alırlar.

Üçüncü dünya ülkelerinin çoğu Müslüman'dır. Büyük çoğunda politik muhalafet islamcıdır. Latinciler bu mücadeleleri de reddederler. Gericiler bulurlar. Mısır'da, Orta Doğu'da, Endonezya'da, Afrika'da onlara göre mücadele, direniş, emek hareketi yoktur.

Böyle olunca, varsa yoksa sadece Latin Amerika'ya bakarlar.

Bir de tabii milliyetçiler ve kendilerini çok beğenirler. Bu nedenle Türkiye'deki her mücadele onlar için dünya çapında önemlidir.

34 kişi ile İstiklal Caddesi'nde yaptıkları gösteriyi yere göğe sığdıramazlar ve hatta Latin ülkelerindeki mücadeleden bile önemli görürler. 34 veya 35 kişi ile dünyayı etkilediklerine inanırlar.

Sinan POYRAZ

Coğrafya değil, mücadele!

Kapitalizmin büyük şirketlerine ve güçlerine karşı Seattle/Cenova'dan günümüze dek mücadele tüm dünyada sürüyor. 'Öldüren kapitalizmi öldürmek' ve yerine daha 'güzel bir şey' koymak isteyen yeni bir aktivistler kuşağı sistemden doğan sorunlara çözümün bugün Irak'tan geçtiğini bildiği için savaşa karşı tüm dünyada da) kitlesel eylemler yaptı. Sisteme karşı dünyanın sayısız yerinde birlik içinde çeşitlilik ruhuyla çoğunluğunu işçilerin oluşturduğu kitleler duruyor. 15 Şubat'ta savaşa karşı yapılan eylem dünya tarihinin en önemli gösterilerinden birisiydi.

Uzun bir duraklama ve gerileme döneminden sonra aşağıdan örgütlenen, enternasyonalist, doğrudan eylem refleksine sahip ve hepsinden önemlisi kapitalist üretim biçimine karşı

olan yeni bir harekete, sosyalistlerin uzak durması ya da küçük görmesi her halde olağan bir şey değil. Sosyalist olduğunu iddia eden bir çok grubun hareketi küçümseyen tavrı sosyalist olmasından değil dar grupçuluğundan, ikameciliğinden ya da olsa milliyetçiliğinden.

Antikapitalist hareketi küçümseyen sol (!) mantık özünde kendi tarihsel geleneğine hapsolmuş durumdadır. Bu mantığa göre ABD ve Avrupa işçi sınıfıyla ortak bağlarımız olamazmış, oradaki mücadeleler burayı bağlamazmış çünkü onlar emperyalist ülkelermiş vs..vs... Devrimci marksistler, Batı işçi sınıfının yüzyıllık mücadelesinin kazanımlarını sahiplenirler, günümüzde mücadeleleri coğrafi yönlere göre değil küresel emek-sermaye çelişmesine göre yükseltirler. Ayrıca somut durum

bizi gerek eylem tarzı gerek kampanya anlayışı bakımından hareketin en güçlü ve en kitlesel yerlerine bakmayı ve onlardan öğrenmeye zorluyor. O devletler ister emperyalist olsun ister üçüncü dünyalı olsun sistem karşıtlarıyla birleşmemiz gerekiyor. Bugün ABD'de de tüm ülkelerde olduğu gibi gelir uçurumu ve yoksulluk hızla artıyor. Ve kapitalizmin çarklarının merkezindeki mücadele ister istemez daha çok

önem kazanıyor.

Bush' un savaşı,bundan sonra ya barbarlık ya da başka bir dünya seçeneklerini önümüze koyuyor. Ve bu savaşı durdurmak konusunda en kilit role Irak direnişçileri ve İngiltere/ABD'deki çoğunluğunu işçilerin oluşturduğu savaş karşıtı hareket sahip.

Türkiye'de de sol yeni hareketten gerek pratikleriyle ve anlayışıyla çok şey öğrenmek zorunda. Tek tek konularla sisteme

vurup, yarılma yaratabilmeli. Ve o hantal, harekete geçmeksizin bulunduğu yerden sosyalizm (!) nutuklarından vazgeçip,gerçekten umuda sahip olan ve kitlelere güven veren bir biçim almalıdır. Ancak böylesi bir anlayış somut kazanımlar elde edebilir.

Milliyetçiliğe ve yukarıdancılığa sahip unsurlar ise diğerlerini de çekmeye çalıştığı bataklıkta çürüyecektir.

Tolga ŞİRİN

DİRENEN FİLİSTİN

Siyonizm, İsrail ve İntifada

Doğan Tarkan - Roni Margulies

Barışarock:

Anti kapitalist bir festival

İkinci Barışarock 21-22 Ağustos'ta Sarıyer'de, Mehmet Akif Ersoy piknik alanında tamamlandı. Bu yılki sloganı "Evimiz dünya" olan Barışarock sadece bir rock konseri değil, barış sloganlarının, savaş karşıtı ruh halinin haykırıldığı ve bulunduğu bir festival gibi geçti.

43 grup sahne aldı, çaldılar, dinleyenlerle coştular, sloganlar atıldı, film gösterimleri gerçekleşti, otuzu aşkın stand açıldı, 6 bin kişi iki gün boyunca anti kapitalist bir havayı hem yarattılar hem de soludular.

Coca Cola'nın milyon dolarlık Rock'n Coke konseri karşısında, sadece bir grup aktivistin azmi, isteği ve özverisine bağlı olarak düzenlenen Barışarock hem azımsanamayacak katılımı hem de medyada geniş yer alması ama en önemlisi samimiyet ve özgürlükle dolu atmosferiyle mucizevi bir başarı oldu.

Mucizevi, çünkü tüm Barışarock en fazla 50 aktivistin gönüllü koşuşturmasıyla gerçekleşti.

Mucizevi, çünkü dört haftalık bir kampanyanın sonucunda 6 bin kişi Barışarock'a katıldı.

Bir yanda kadınların erkeklerin birlikte oynadığı ve gol atanın kaybettiği futbol turnuvası, diğer tarafta **Michael Moore**'un *Fahrenheit 9/11* filminin korsan gösterisi, bir başka köşede mahşeri **Cümbüş Tiyatro Grubu**'nun katılımcı müthiş performansı, çadırlarda hep birlikte söylenen şarkılar, başka bir alanda ise anti kapitalizm üzerine söyleşiler, atılan sloganlar, kurulan yeni arkadaşlıklar ve benzersiz bir dayanışma duygusu... Barışarock'ın her anına

anti kapitalizm ve savaş karşıtlığı damgasını vurdu.

10 bin afiş ve 25 bin bildiriyle hazırlandı. İki kez sokakta basın açıklaması, bir kez de kapalı basın toplantısı yapıldı.

Bir hafta boyunca Taksim'de, İstiklal Caddesi Tünel Meydanı'nda, Kadıköy'de ve Beşiktaş'ta sokak standları açıldı. Standlarda, hepsi savaş karşıtı olan çok sayıda Barışarock sanatçısı aktivist olarak görev aldı. Kadıköy'de onlarca insan birlikte pankart boyadılar. Standlarda şarkılar hep birlikte söylendi.

Kuşkusuz Barışarock'ın bir dizi eksikliği vardı. Yemek şirketinin yetersizliği, alana alınmak istenen yemeklere güvenlik şirketince el konulması, ses sisteminde zaman zaman yaşanan aksaklıklar, sağlık hizmetlerinin yer yer yetersiz kalması...

Bu eksikliklere Barışarock'a katılan herkes bir katkı yapabilir.

Ama şunu hatırlamak gerekiyor: sadece 50 aktivistin gönüllü faaliyeti, standlar açması, bildiri yazması, gece gündüz afiş asma, toplantılar yapması, finans araması, 43 müzik grubunu, ses sistemini, sahne düzenini örgütlemesi, broşürleri yazması, broşürleri basması, milyarlarca liralık telefon görüşmelerini yapması, web sitesini hazırlaması, kurumsal destekleri almak için kurumları gezmesi, basınla görüşmesi, alanı hazırlaması, alanı kiralaması, çadırların kurulmasına yardım etmesi, emniyetten izin alması, alanda stand açacak kurumlara görüşmesi, konser kapılarında bilet satması... vs. tüm bu işler sadece 50 aktivistin gönül-

lü çalışmasına bağlıydı.

Barışarock eksikliklerine rağmen bu yüzden dev gibi bir başarıdır. Bu yüzden gündem yaratan sarsıcı bir anti kapitalist festivaldir.

Solun hemen her kesiminin yaz tatilinde olduğu, sokaklarda solun hemen hiç görünmediği bir dönemde Bush'u, sicili küresel suçlarla dolu olan

bir çokuluslu şirketi ve ABD emperyalizmini teşhir eden, sokaklarda sloganlarla Irak halkına yalnız olmadığı selamını ileten **Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu** çatısı altında kampanya yapan Barışarock Kolektifi'ydi. 6 bin kişinin Barışarock organizasyonu altında birleşmesini sağlayan Barışarock gönüllüleri idi.

Tüm yeryüzüne söylenen şarkılarla çok sayıda inisiyatifin açtığı (sosyalistler, anarşistler, vicdani retçiler, kadın örgütleri, Maynsız Bir Türkiye girişimi, İstanbul Sosyal Forumu, sosyal demokratlar, radyo kanallarının standları, Küresel BAK standı, Greenpeace, Karakedi Kitabevi) standlar bir araya geldiler. *Radikal* gazetesinin duyurduğu gibi, "Bütün ülkenin muhalifleri" bir aradaydı.

BAK standında yüzlerce imza toplandı. BAK çok sayıda yeni aktivist kazandı. Çok sayıda Barışarock ve anti kapitalizm tişörtleri satıldı.

Barışarock, tüm eksikliklerine rağmen gelecek sene için müthiş bir moral verdi.

Seneye 6 bin kişi değil, on binlerce savaş karşıtı ve anti kapitalist, bu sene faaliyetlere katıldan çok daha fazla sayıda gönüllüyle birlikte, bu kez uluslararası bir anti kapitalist festivali düzenlemek için Barışarock 2 gereken gücü ve ilhamı verdi.

Kısacası, haftalardır tekrarladığımız gibi, seneye, yine barış, yine rock, yine Barışarock!!!

mesi gereken şey, polisin bu tutumuna rağmen barış gününde barışçı bir eylemi örgütleme sorumluluklarıdır. Bu eylemlerin televizyonlara yansıyan görüntüleri, alanda kendi iradesinin dışında bir çatışmanın ortasına düşen insanların hissettikleri, barış mücadelisini güçlendirmek yerine zayıflatmaktadır. Bu yüzden, gerçek bir barış hareketi, karar sürecinden eylem anında yapılanlara kadar katılımcıların insiyatifiyle örgütlenmelidir. Eylemler özüne ve taleplerine uygun bir tarzda tüm katılımcıların birliğiyle yapılmalıdır. Alınan kararlara samimiyetle uyulmalıdır.

Türkiye'de daha güçlü ve etkili bir barış mücadalesi bunları yapamayan örgütlerin tuhaf birlikleriyle değil, ancak Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu'nun büyümesiyle mümkündür.

İzmir'den bir Sosyalist İşçi okuru

İzmir'de KESK ve DİSK'in çağrısıyla bir araya gelen KESK, DİSK, İHD, ÇHD, DEHAP, EMEP, SDP, ÖDP, SEH ve ESP'den oluşan bir platform 1 Eylül Dünya Barış gününde birlikte bir etkinlik yapılımasını planladılar.

1 Eylül günü İzmir Konak Alanı'nda bir araya gelen gruplardan oluşan kalabalığın büyük bölümü, ortak bir etkinlik yerine kendi örgütünün eylemini yaptı. Her parti kendi bayraklarını, dövizlerini, sloganlarını öne çıkardı. KESK sözcüsünün açıklama yaptığı sırada bazı parti üyeleri kamera açılarının içine kendi bayraklarını sokmak için konuşmacının sağını solunu kuşattılar.

Bu arada Abdullah Öcalan posterleri nedeniyle polis ve DEHAP korteji arasında uzun süren gerginlik, tam basın açıklamasının okunduğu sırada çatışmaya dönüştü. Polis basın açıklama-

İzmir'deki çatışmalı
1 Eylül ve
Barış Mücadelesi

ması yapanlar da dahil olmak üzere hiçbir uyarıda bulunmadan kalabalığa saldırdı. Eyleme katılanlar kısa sürede dağıldı. Sonra ara sokaklarda polis ve bazı eylemciler arasında çıkan çatışmada göstericiler ve bazı polisler yaralanırken etraftaki bina ve araçların camları kırıldı. Bazı gazeteciler de yaralandı.

Bu eylemde polisin anti demokratik ve baskıcı uygulaması eleştirilecek ilk noktalardan birisidir. Ancak eyleme katılan, örgütleyen tüm örgütlerin düşün-

sosyalist işçi
ne savunuyor?Aşağıdan
sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil,
devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.

-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.

-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.

-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığımsal eylemi devirebilir.

-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.

-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.

-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.

-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.

-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir.

-Sosyalistler bu ülkelerde işçi sınıfının iktidardaki bürokratik egemen sınıfa karşı mücadelesini destekler.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadelecisi kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığımsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlanmalıdır.

-Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

Şenol KARAKAŞ

antikapitalist forum

28-31 ekim 2004 - istanbul

savaş karşıtları,
“başka bir dünya mümkün” diyenler, sosyalistler
gelin hep birlikte sorularımıza cevaplar bulalım

Bütün dünyada yeni bir sol oluşuyor. Mücadele eden, aktif, tartışan, bilgili bir sol. Bu sene bütün Avrupa'dan aktivistler, yeni bir dünya için uğraş verenler, savaş karşıtları Londra'da toplanacaklar.

Türkiye'de ise **Antikapitalist Forum** gerçekleşiyor. **Avrupa Sosyal Forumu'**ndan 2 hafta sonra, 28-31 Ekim tarihleri arasında zengin bir tartışma ortamı olacak.

Antikapitalist Forum'a çeşitli çevrelerden konuşmacılar katılacak ve Türkiye için bir ilk olacak.

Dünyada heyecan verici günler yaşıyoruz. Irak'ta

halk dişıyla, tırnağıyla direniyor. ABD ve peşinden sürüklediği müttefikleri giderek daha fazla batağa gömülüyorlar.

Sadece Irak'ta değil, Afganistan'da da ABD çirkin bir batağa batmış durumda. Demokrasi getireceğim diye girdiği bu ülkelerde halkın direnişi ABD'nin ve dünyanın diğer güçlü ve zengin ülkelerinin krizini derinleştiriyor.

Ama ABD ve müttefiklerinin başı sadece savaştan dolayı krizde değil.

Latin Amerika halkları IMF politikalarına direniyorlar. Bolivya ayaklanmanın eşliğinde.

Venezüella'da yoksullar Amerika'nın desteklediği burjuvalara karşı yüzde 60 oranında Chavez'i destekledi.

Güney Kore'de savaş karşıtları ayakta. Yüzbinlerce savaş karşıtı ülkelerinin Irak'a asker göndermesine karşı mücadele ediyor.

Güney Koreli emekçiler yapısal uyum politikalarına karşı da ayaktalar.

İspanya'da ise savaşı destekleyen Aznar hükümeti gene savaş karşıtlarının mücadelesi ile devrildi.

Kıscası emperyalizm bütün dünyada emekçilerin

direnişi ile karşı karşıya.

İşte bu koşullarda emekçilerin yeni politik önderliklere ihtiyacı var. Eski, statükocu önderlikler artık işlevsiz. Yeterince güven verici, birleştirici değiller.

Oysa yeni bir aktivist kuşak yükseliyor. Şimdi bu yeni kuşağın öne geçmesi, örgütlenmesi, tartışması, mücadeleyi örgütlemesi gerekiyor.

Şimdi, burjuva reformist partilere karşı yeni bir sesin, emeğin sesinin yükselmesi zamanı.

Antikapitalist Forum bu doğrultuda ki mütevazı bir adımdır.

4 günde 16 toplantı

- 21. yüzyıl ve işçi sınıfı
- Sosyal Forum hareketleri
- **McDonald's Cumhuriyeti**
- Küresel sermayenin doğaya savaşı
- **Nasıl bir demokrasi istiyoruz?**
- Türkiye AB'ye girebilir mi?
- **Kapitalist küreselleşmenin ekonomi politiği**
- Che, enternasyonalist, devrimci
- **Müzik, politika ve devrim**
- Kapitalizm sonrası yaşam
- **Nasıl bir şehirde yaşamak istiyoruz?**
- Toplumsal cinsiyet ve sömürü
- **Irak: Savaş, direniş ve devrim**
- Antikapitalist manifesto
- **Nasıl bir devrimci parti?**